

Kodningsmanual til diskurskontekstanalyse (aka. iiv-analyse)

Baggrund og introduktion	2
Oversigt over kodningskomponenter	3
1. Generelle principper for kodning	4
Talere	4
Sekvenser	4
Pauser	5
Kombinationskoder	5
Overlappende og parallel tale	7
2. Samtalestype – S	8
Siek – Enkeltinterview, bekendt	8
Sieu – Enkeltinterview, ukendt	9
Sifk – Gruppeinterview, bekendt	9
Sifu – Gruppeinterview, ukendt	9
Sgfk – Gruppesamtale uden interviewer	9
3. Aktivitetstype – A	10
Abi – Baggrundsinterview	10
Asa – Samtale	11
Asi – Samtale med ikke-deltager	12
Ael – Eliciteret tale	13
Asp – Sprogholdningsundersøgelse	14
Ati – Tilsagnserklæring	16
4. Makrosproghandling – M	17
Mvi – Vidensudveksling	17
Mho – Holdningsudveksling	18
Mfø – Følelsesudveksling	20
Mha – Handlingsbundet tale og tale om fysiske forhold i rummet	22
Mfi – Fiktiv og konstrueret tale	24
5. Interaktionsstruktur – I	26
I4 – Ingen styring	26
I5 – Informant tager stærkt initiativ, og interviewer svarer	28
I6 – Kamp om ordet	30
I7 – Informant tager stærkt initiativ, og anden informant svarer	31
I8 – Monolog	32
6. Genrer – G	36
Gna – Narrativ	36
Gsr – Specifik redegørelse	41
Ggr – Generel redegørelse	44
Gsb – Soap box	45
Gsl – Sladder og nedsættende omtale	48
Gbe – Betroelse	50
Gre – Refleksion	51
Gvi – Vittighed	53
7. Udsigelse – U	54
Ucil – Citat, imitation, materialiter, illustrative lyde og oplæsning	54

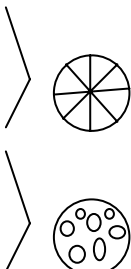
Baggrund og introduktion

Formålet med at udvikle og anvende det kodningsapparat, der er beskrevet i denne manual, er todelt:

- a) at udpege ensartede og dermed sammenlignelige dele af samtalerne i DGCSS-korpus
- b) at undersøge, hvilke kontekstuelle (situationelle og tekstinterne) faktorer der interagerer, dvs. samvarierer, med variation på fonetisk og grammatisk niveau

Kodningsapparatet er udviklet på baggrund af dels data, dvs. udskrifter af samtalerne, dels relevant sociolingvistisk, lingvistisk og sociologisk litteratur, som beskæftiger sig med kategorisering af diskursive og talesproglige fænomener.

Samtalerne kodes på seks overordnede niveauer:

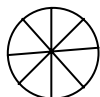
1. Samtaletype
  2. Aktivitetstype
  3. Makro-sproghandling
  4. Interaktionsstruktur
  5. Genrer
  6. Udsigelse
-
- The diagram consists of two symbols. The first symbol is a pie chart divided into eight equal segments, representing the first three levels of coding. The second symbol is a circle containing several smaller circles of varying sizes, representing the last three levels of coding.

I manualen gives for hver kategori eller kode en kort begrundelse for at kode for den givne kategori, og der gives en uddybende definition. Tre bokse angiver sidst i hver artikel, hvilke samtaletyper koden er relevant for, og det opsummeres, hvilke elementer og karakteristika koden består af, samt hvor koden begynder og ender. For de niveauer, hvor kombinationskoder er mulige, vil det fremgå af definitionen. En oversigt over de forskellige niveauer med underkategorier og koder findes på næste side.

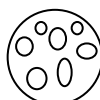
På hvert af de første tre niveauer, samtale-, aktivitetstype- og makro-sproghandlingsniveau kodes samtalerne fuldt, hvilket betyder, at alle dele af en samtale tildeles en kode, og – omvendt – at ingen del af en samtale falder uden for en kategori. Dette kalder vi ”helkodning”, og det vises med ”lagkagesymbolet”, som ovenfor. På de sidste tre niveauer, interaktionsstruktur-, genre- og udsigelsesniveauet, kodes kun for de nævnte strukturer, genrer, ord eller fraser, og der vil således være en del tekst på hvert af disse niveauer, der ikke har en kode. Dette kalder vi ”delkodning”, og det vises med ”omeletsymbolet”. I afsnit 7 forklares de overordnede principper for selve kodningsarbejdet.

I januar 2011 har vi i manualen indført betegnelserne Undersøgelse 1 (U1) og Undersøgelse 2 (U2), som betegner, hvorvidt det er første eller anden gang, en given informant er blevet interviewet (jf. S1 og S2 i Gregersen 2009). Dermed refererer U1 og U2 altså ikke til, hvornår interviewet er foretaget. Det gør ”gammel” og ”ny” til gengæld: ”gamle” interviews er indsamlet i 1970’erne og 1980’erne, og ”nye” interviews er indsamlet af DGCSS fra 2005 og frem.

Oversigt over kodningskomponenter

Samtaletype – S					
Enkeltinterview, bekendt Siek	Enkeltinterview, ukendt Sieu	Gruppeinterview, bekendt Sifk	Gruppeinterview, ukendt Sifu	Gruppesamtale uden interviewer Sgfk	
Aktivitetstype – A					
Baggrundsinterview Abi	Samtale Asa	Samtale med ikke-deltager Asi	Eliciteret tale Ael	Sprogholdningsundersøgelse Asp	Tilsagnserklæring Ati
Makro-sproghandling – M					
Vidensudveksling Mvi	Holdningsudveksling Mho	Følelsesudveksling Mfø	Handlingsbundet tale Mha	Fiktion Mfi	

Interaktionsstruktur – I								
Int I – Inf kort R I1	Int I – Inf lang R I2	Int lang I – Inf kort R I3	Ingen styring I4	Inf I – Int R I5	Kamp om ordet I – I I6	Inf I – Inf R I7	Monolog I8	Residual I9
Genre – G								
Narrativ Gna	Specifik redegørelse Gsr	Generel redegørelse Ggr	Soap box Gsb	Sladder Gsl	Betroelse Gbe	Refleksion Gre	Vittighed Gvi	
Udsigelse – U								
Citat, imitation, illustrative lyde, materialiter, oplæsning Ucil								

1. Generelle principper for kodning

Ud over at vi helkoder samtalerne på de første tre niveauer, samtalestype-, aktivitetstype- og makro-sproghandlingsniveau, og delkoder på de sidste tre niveauer, interaktionsstruktur-, genre- og udsigelsesniveauet, er der en række andre ting at være opmærksom på under det konkrete kodningsarbejde. Det væsentligste overordnede princip er, at kodningen foregår på basis af udskrifterne af samtalerne, hvilket betyder, at vi ikke lytter til lydfilen undervejs.

Nedenfor forklares de øvrige generelle principper for selve kodningen. En beskrivelse af den konkrete arbejdsgang findes i iiv-gruppens mappe på L-drevet.

Talere

I diskurskontekstanalysen koder vi al tale, uanset hvem der producerer den, da vi betragter de diskursive fænomener, der finder sted i samtalen, som produkter af interaktion mellem deltagerne, snarere end som produceret af enkelttalere. Koderne er altså ikke talerspecifikke, men tildeles diskursen som helhed. En kode kan derfor godt starte i en talers tur og slutte i en anden talers tur. Ligeledes koder vi også i de tilfælde, hvor interviewereren fortæller en narrativ eller leverer en monolog. Dette gælder samtlige koder på alle niveauer – interviewereren kodes altså på lige fod med den/de interviewede person/personer¹.

Sekvenser

Hvor lang eller kort en passage skal være, før man giver den en kode, afhænger af kodningsniveauet, og det fremgår af de enkelte definitioner. Det er dog muligt at sige noget generelt om, hvor detaljeret der skal kodes. Her er det overordnede princip for kodning af makro-sproghandling og interaktionsstruktur, at der skal være minimum tre turpar, før passagen tildeles en kode. Et turpar består af to ytringer (en første par del og en anden par del), som betinger hinanden. Det bedste og mest udbredte eksempel er spørgsmål-svar: et spørgsmål kræver et svar, og et svar forudsætter et (evt. underforstået) spørgsmål. Den altovervejende størstedel af turpar i DGCS's datamateriale udgøres af netop spørgsmål-svar sekvenser, men andre former optræder også, fx når en samtaledeltager i en ikke-spørgende form opfordrer en anden deltager til at redegøre for noget, hvorpå samtalepartneren leverer en sådan redegørelse.

Vi opererer med maksimering af kodernes udstrækning. I forbindelse med helkodninger som fx kategorien Makrosproghandling betyder det, at der kun gives en ny kode, hvis koden reelt skifter. Der bør altså ikke komme to ens koder umiddelbart efter hinanden.

Dette gælder også delkodninger: Hvis to eksempler på den samme kode kommer lige efter hinanden, kodes de to passager som én kode. Fx: Hvis to forskellige monologer følger lige efter hinanden, kodes de som én monolog. (Dermed skal det heller ikke markeres med en intervalgrænse i Praat, at der er tale om to forskellige monologer!) Kun hvis der imellem de to monologer er en eller flere taleture, som tydeligvis ikke er med i en af de to monologer, skal de kodes som to separate monologer adskilt af de udenforstående taleture². Returytringer, der forekommer efter fx en genre eller en monolog, kodes med, således at den relevante kode først slutter efter returytringen³.

---

¹ Den sidste præcisering er tilføjet 8. april 2010.

² Afsnittet om delkodninger er tilføjet 8. april 2010.

³ Den sidste sætning er tilføjet i oktober 2010.

- **Samtaletype**

Samtalen som helhed gives én kode, men passager undervejs kan tildeles en anden kode

- **Aktivitetstype**

Der skiftes, når der skiftes ”fase” i samtalen, hvilket almindeligvis indebærer længere passager. Imidlertid koder vi på dette niveau, uanset hvor mange ture eller turpar der optræder i en sekvens eller passage, hvis ytringerne ellers overholder kriterierne i de enkelte definitioner. Dvs. at der ikke er noget minimumskrav.

- **Makro-sproghandling**

Her kodes passager på minimum tre turpar. De eneste undtagelser er Mha og Mfi, som tildeles enkelte ytringer, uanset længde. Mho og Mfø kan også kodes ved monologer, selvom der ikke er tre turpar⁴.

- **Interaktionsstruktur**

Også her er hovedprincippet, at der kodes længere passager på minimum tre turpar, hvor den overordnede struktur er som defineret for de enkelte koder. Dog opererer vi med to undtagelser. Vi koder kamp om ordet, I6, når flere samtaledeltagere hver søger at få ordet, og når denne kamp strækker sig over mindst tre *taleture* i forlængelse af hinanden. Monologen, I8, møder hverken krav om at strække sig over tre turpar eller tre *taleture*. Til gengæld opererer vi med vejledende retningslinjer om, hvor lange *taleture* generelt skal være for at komme i betragtning som monologer. Overordnet for kodningskategorien Interaktionsstruktur gælder det, at enkelte ture eller turpar, som har en anden interaktionsstruktur end den passage, de er indlejret i, ikke kodes separat, men gives den omkringliggende passages kode, hvis de emnemæssigt er knyttet dertil.

- **Genre**

Længden afhænger af elementerne i definitionerne; der er intet kvantitativt minimumskrav.

- **Udsigelse**

Intet minimumskrav.

Pauser

Mange af de størrelser, vi koder for, manifesterer sig på ytringsniveau, og derfor starter og slutter en kode ofte samtidig med en ytrings grænser. Dette giver sjældent anledning til problemer på delkodnings-niveauerne. På helkodningsniveauerne kan der til gengæld opstå tvivl, hvis der er pause mellem to ytringer, og hvis koden samtidig skifter der. Hovedreglen er, at en kode altid skal starte med et ord eller en lyd, aldrig en pause. En pause mellem to koder kodes altså med i den foregående kode, i slutningen af koden.

Kombinationskoder

Generelt gives én kode pr. tekstpassage på hvert niveau, men i særlige tilfælde kan der alternativt gives en kombinationskode, også kaldet ’dobbeltkode’. Kombinationskodningen er forbeholdt to typer passager: 1) på aktivitetstype- og makrotalehandlingsniveau i forbindelse med passager hvor der er flere talere, der udfører forskellige aktiviteter eller handlinger samtidigt, dvs. hvor der foregår overlappende eller parallel tale med mere end et fokus og 2) på genreniveau, hvor bl.a. følgende genrer kan være vævet helt ind i hinanden: Specifik og Generel redegørelse (Gsr Ggr), Narrativ og

---

⁴ Den sidste præcisering er tilføjet i oktober 2010.

Betroelse (Gna Gbe), Sladder og nedsættende omtale og Betroelse (Gsl Gbe), Narrativ og Sladder og nedsættende omtale (Gna og Gsl) og Betroelse og Refleksion (Gbe Gre). I andre tilfælde er det nødvendigt at tage stilling til, hvilken kode en given passage bedst kan karakteriseres som.

Man markerer en kombinationskode ved at skrive de to koder ved siden af hinanden, adskilt af mellemrum – i den rækkefølge, de står i her i manualen (og i kodningsoversigten). Fx **Mvi Mha**. Der skal altså hverken være plus, bindestreg, skråstreg eller noget andet end en anelse luft mellem de to koder.

Eksempel på kombinationskode på A-niveau:

- *ABC: og det har øh der kan je:[/] øh jeg ka:n hos mig selv gen[/] # §kende noget noget a:f af # af denne bedstefars <øh> [>1] udtale # altså jeg spiser æg <€> [>2] jeg spiser ikke æg for eksempel # altså de der # G'er som han har taget med sig ovre fra # fra Esbjerg <ha> [>3] så de:t det <er sådan> [>4] gået <ind i mit> [>5] almindelige <sprog> [>6].
- *XJA: <mm> [<1].
- *XJA: <mm> [<2].
- *XJA: <mm> [<3].
- *XJA: <mm> [<4].
- *DEF: <goddag goddag> [<5].
- *XJA: <goddag> [<6] goddag.
- *ABC: goddag goddag men <øh> [>].
- *DEF: <må> [<] vi sidde herovre Laila.
- *ABC: ja ja.
- *DEF: xxx a:h hh.
- *ABC: men øh <rigtig rigtig> [>1] udpræget synes jeg ikke <€> [>2] at det københavnske har været.
- *DEF: <hh> [<1].
- *DEF: <hh> [<2].

gået	ind	i	mit	almindelige	sprog		Ortografi (ABC)
	goddag goddag						Ortografi (DEF)
					goddag	goddag	Ortografi (XJA)
Asa	Asa Asi					Asi	Aktivitetstype
I8	I4						Interaktionsstruktur

I eksemplet er overlap skyld i, at der er to aktivitetstyper og to interaktionsstrukturer på spil på samme tid. Vi koder det med kombinationskode på aktivitetstypeniveau, mens interaktionsstrukturen skifter, når den nye aktivitet starter.

Bemærk at ovenstående eksempel og en del af eksemplerne senere i manualen er udskrevet efter de tidligere udskriftsnormer, bl.a.:

betyder pause. [>1] betyder at talen overlappes; [<1] markerer den overlappende tale. [/] betyder selvfølgelig.)⁵

⁵ Kommentaren til udskriftskonventioner er tilføjet i januar 2011.

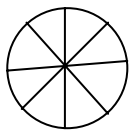
Overlappende og parallel tale

Da vi koder den samlede interaktion som helhed, og ikke de enkelte taleres ture separat, vil der i forbindelse med samtidig, overlappende tale kunne opstå uklarhed om, hvor en kode skal starte eller slutte.

Oftest vil det give mest mening at starte den nye kode der, hvor den overlappende tur begynder, da det som regel er væsentligere at få det med, hvor noget begynder. Det kan dog også være sådan, at det, der overlappes, er det væsentligste. Det må afgøres i de enkelte tilfælde, hvordan der kodes.

Parallel tale kan finde sted i samtaler med ned til tre personer (eller fx to personer og en hund eller et barn). De samme regler gælder som for overlappende tale. Kodning af parallel tale er især relevant for I-niveauet.

2. Samtaletype – S

Hver samtale tildeles en overordnet kode, afhængig af deltagersammensætningen. Vi skelner mellem fem samtaletyper, og disse fem typer dækker spredningen i korpus mht. interaktionstype (interview eller ikke-interview), antal deltagere (en, to eller flere), og bekendthed mellem interviewer(e) og informant(er). Ved længerevarende skift i deltagersammensætningen undervejs i samtalen gives den pågældende sekvens en anden kode end den overordnede. Eksempelvis kan en samtale skifte fra interview med enkeltperson til interview med to eller flere personer, hvis en ægtefælle kommer hjem og indgår aktivt i samtalen.

I definitionen af samtaletyper er det også muligt at skelne ”almindelige samtaler” fra samtaler, hvor opgaveløsning er det overordnede omdrejningspunkt. Imidlertid indgår opgaveløsning som en del af den generelle karakteristik af alle gruppesamtaler uden interviewer, hvilket ikke er tilfældet i interviews. Opgaveløsningsaspektet tages der altså højde for i skellet mellem interviews og gruppesamtaler uden interviewer, og af samme grund indgår det ikke som en separat faktor i definitionen af samtaletype⁶.

Informanternes og interviewernes køn, alder og sociale baggrund samt relationen mellem disse indgår heller ikke som en del af definitionen af samtaletyperne, da sammenhængen mellem disse variable og den fonetiske og grammatiske variation undersøges separat.

De dimensioner, som vi her inddrager for at definere samtaletyperne, er inspireret af bl.a. Brown & Fraser (1979) og Hasan (1992).

De fem samtaletyper er enkeltinterview bekendt (Siek), enkeltinterview ukendt (Sieu), gruppeinterview bekendt (Sifk), gruppeinterview ukendt (Sifu) og gruppesamtale uden interviewer (Sgfk).

Siek – Enkeltinterview, bekendt

I et enkeltinterview er der en primær informant og en eller flere interviewer(e) til stede. Vi skelner ikke mellem interviews med en og flere interviewere.

I et enkeltinterview, bekendt, er der forhåndskendskab mellem interviewer og informant, dvs. at de to kender hinanden enten direkte eller indirekte gennem en fælles privat bekendt. Her medregnes også interviews, hvor intervieweren en eller flere gange tidligere har interviewet samme informant.

En kort afbrydelse i et enkeltinterview, hvor en tredje person inddrages, berettiger ikke til en ny kode; en sådan kodes på aktivitetstypeniveau som Asi, ’samtale med ikke-deltager’. Hvis der til

---

⁶ I interviews finder der også opgaveløsning sted, men det er her begrænset til separate faser, nemlig oplæsning, sprogholdningsundersøgelsen samt udfyldning af tilsagnserklæring, og disse kodes som aktivitetstyper (niveau 2). Den generelle målorienteret, der karakteriserer opgaveløsnings-samtaler, og som også findes i mange interviews, bl.a. i form af interviewerens styring af samtalen, vil blive indfanget ved kodningen af makrosproghandlinger (niveau 3) og interaktionsstruktur (niveau 4).

gengæld i en længere sekvens af samtalen aktivt deltager en eller flere personer ud over den centrale informant, kodes der for gruppeinterview.

Sieu – Enkeltinterview, ukendt

Definitionen af et enkeltinterview, ukendt, er som ovenfor, bortset fra, at interviewer og informanten ikke kender hinanden på forhånd og i udgangspunktet ikke har fælles bekendte. Hvis det eneste forhåndskendskab er, at informanten er fundet af interviewer gennem en anden informant, eller at der går enkelte telefonsamtaler forud for interviewet, kodes som Sieu.

Sifk – Gruppeinterview, bekendt

I et gruppeinterview er der en eller flere interviewer(e) til stede og to eller flere informanter. Intervieweren og minimum en af informanterne kender hinanden enten direkte eller indirekte gennem en fælles privat bekendt. Her medregnes også interviews, hvor interviewer en eller flere gange tidligere har interviewet (en af) de samme informanter, hvilket som regel vil fremgå af dagbogen til interviewet.

Koden tildeles overordnet samtaler, hvor det tydeligt fremgår, at der er flere informanter til stede under hele samtalen. Korte afvigelser fra deltagersammensætningen, hvor fx en informant går på toilettet eller henter kaffe, berettiger ikke til at skifte kode, men hvis en informant helt forlader samtalen eller ankommer væsentligt senere end samtals start, skiftes kode i den pågældende passage.

Sifu – Gruppeinterview, ukendt

Definitionen af gruppeinterview, ukendt, er som ovenfor, bortset fra, at interviewer og informanterne ikke kender hinanden på forhånd og i udgangspunktet ikke har fælles bekendte. Det er ikke tilstrækkeligt forhåndskendskab, at informanterne fx er fundet af interviewer gennem en anden informant, eller at der går en telefonsamtale forud for interviewet. (I vores materiale kender informanterne altid hinanden på forhånd).

Sgfk – Gruppesamtale uden interviewer

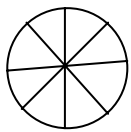
Der er ingen interviewer til stede, og gruppen består af tre eller flere deltagere. (I vores materiale kender informanterne altid hinanden på forhånd).

Antallet af informanter og interviewere fremgår af udskriften af samtalen. Hvorvidt interviewer og informanter kender hinanden på forhånd, bør fremgå af det enkelte interviews dagbog, som findes i L:\Dokumenter\interviewdagbøger for de nye interviews vedkommende, og i ringbindene på hylderne i det store studenterarbejdsrum⁷ for de gamle interviews vedkommende.

---

⁷ Ændret 8. april 2010.

3. Aktivitetstype – A

Alle samtaler inddeles i aktivitetstyper, alt efter hvilken aktivitet eller ”fase” deltagerne er engageret i.

Inddelingen i aktivitetstyper er inspireret af Labovs (1972) identifikation af en række ”kontekster”, som han mener, determinerer bestemte samtalestile. I modsætning til Labov indplacerer vi ikke de identificerede aktivitetstyper på et kontinuum af formel–ufornel stil, men nøjes med at afgrænse faser eller passager fra hinanden, hvor den centrale aktivitet er forskellig.

De seks aktivitetstyper, vi inddeler samtalerne i, er baggrundsinterview, samtale, samtale med ikke-deltager, eliciteret tale, sprogholdningsundersøgelse og tilsagnserklæring.

Som nævnt ovenfor indgår opgaveløsning ikke som en separat aktivitet, men der kodes for to kategorier i interviewene, nemlig ”eliciteret tale” og ”sprogholdningsundersøgelse”, som kan betragtes som en slags opgaveløsning, og som det giver mere mening at skelne imellem indbyrdes. I alle aktivitetstyper kodes optakten og afrundingen med, så det er hele aktiviteten, der kodes.

Abi – Baggrundsinterview

I nye interviews og i Næstved II U1 er baggrundsinterviewet en separat fase, som findes i starten af interviewet. Der er tale om korte og præcise spørgsmål og relativt korte svar, der retter sig mod informantens personlige baggrundsdata og interviewerens opklarende spørgsmål og informantens svar på disse. I nogle af projekterne varierer spørgsmålene dog en smule fra hinanden. I de nye interviews koder vi kun for Abi, når informanterne besvarer disse konkrete spørgsmål. For at afgøre om en passage skal kodes Abi eller Asa, kan det derfor være en hjælp at se personoplysnings-skemaerne for de forskellige projekter. De findes i mappen L:\IIIV-analyse\Personoplysnings-skemaer. Opklarende spørgsmål som stilles i løbet af baggrunds-interviewet, kodes også som Abi. Korte, præcise spørgsmål om informantens personlige baggrund, (fx ”Har du nogen søskende?”) som stilles i direkte forlængelse af baggrundsinterviewet, men som ikke fremgår af personoplysnings-skemaerne, kan evt. kodes med som Abi, hvis det vurderes, at de har samme funktion⁸. Interviewerens eventuelle optakt eller introduktion til spørgeskema-spørgsmålene kodes også.

I det hele taget varierer det fra undersøgelse til undersøgelse, om der er et baggrundsinterview, og hvor omfattende det er. Det er i nogle tilfælde svært at vurdere, hvornår interviewerens spørgsmål skifter karakter (eksempelvis i vinderup2-interviews i U1), men inden for den samme undersøgelse bør det naturligvis tilnærmes, at afgrænsningen er den samme – se evt. tidligere kodede interviews fra samme undersøgelse for at se hvor andre har sat grænsen⁹.

I andre datatyper end nye interviews kodes der for baggrundsinterview, hvis der optræder sekvenser med spørgsmål og svar af ovennævnte type, også hvis det kun er i form af enkeltstående turpar.

⁸ Præciseringen af Abi over for Asa samt adgang til personoplysnings-skemaer er tilføjet i oktober 2010.

⁹ Dette afsnit er tilføjet 8. april 2010.

Hvis baggrundsinterviewet afbrydes af lange, uddybende svar eller andre aktivitetstyper, kodes disse sekvenser ikke her, men som den relevante anden aktivitetstype. Hvis fx baggrundsinterview afbrydes af lange uddybende svar, ændres aktivitetstypen til Asa.

Relevant for følgende samtale typer:

Interviews

Kategorien består af:

- Evt. interviewerens introduktion af baggrundsinterviewdelen.
- Korte, præcise og faktuelle spørgsmål om informantens personlige baggrundsdata stillet af interviewerens.
- Tilsvarende korte og præcise svar leveret af informanten.
- Evt. opklarende spørgsmål og svar i direkte forlængelse af de korte.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter ved interviewerens første i rækken af spørgsmål af denne karakter, evt. ved interviewerens introduktion til baggrundsinterviewdelen.
- Koden slutter med informantens sidste svar af denne karakter.
- Hvis fasen afbrydes af lange, uddybende svar eller andre aktivitetstyper, kodes disse sekvenser som den relevante anden aktivitetstype.

Eksempel på Abi:

*XMM: <ha> [<] du kan godt se hvis der kommer en hund farende ind i det <her> [>1] så ha <så k[/]> [>2] så # hh # men jeg har et # skema jeg gerne vil # bede dig om at # at udfylde # først vil jeg gerne vide hvad er dit fulde navn.

*LAI: <ja> [<1].

*LAI: <ha> [<2].

*LAI: det er Laila Hansen.

*XMM: ja.

%com: # interviewer noterer navn på papir.

*XMM: hh og hvornår er du født.

*LAI: den syvogtyvende øh maj # øh ha nitten femogtres ha.

*XMM: ja # og hvor er du født henne.

*LAI: altså øh på hvad sygehus eller i <by> [>] det er i Århus.

*XMM: <ja> [<].

*XMM: ok # og hvor er du opvokset.

Asa – Samtale

Størstedelen af det, der foregår i samtalerne i korpus, hører under denne kategori, som dækker over ”almindelig samtale” mellem interviewer(e) og informant(er) eller mellem informanter indbyrdes. Det er denne kategori, som alle de andre samtale typer med hver deres karakteristika afviger fra. Denne aktivitetstype svarer til det, som Labov (1972) kalder *careful speech* inden for konteksten ”interview”.

Relevant for følgende samtale typer:

Alle

Kategorien består af følgende karakteristika:

- Alt, som ikke falder ind under en af de øvrige aktivitetstyper, dvs. som ikke karakteriseres som baggrundsinterview, samtale med ikke-deltager, eliceret tale,

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter ved et tydeligt strukturelt skift fra en anden aktivitetstype.
- Koden slutter ved påbegyndelsen af en anden aktivitetstype.

Eksempel på Asa:

*XMM: hvor langt er det.
*NOP: der er # syvoghalvtreds kilometer hver vej <€> [>1] mm # men det er spændende # så ha <så ha jeg bliver jo ved> [>2].
*XMM: <ja> [<1].
*XMM: <så det er værd at> [<2] køre <efter> [>].
*NOP: <ja> [<].
*XMM: ja men det er også # men er det er det sådan har du tid til at lave noget fritidsmæssigt når du så kommer hjem eller.
*NOP: nej.
*XMM: nej # ikke rigtigt.
*NOP: ikke rigtig <€> [>1] ha <€> [>2] så øh: vores drenge de kører motocross # <så> [>3] går meget af tiden med det # tage med ud at kigge.
*XMM: <mm> [<1].
*XMM: <nej> [<2].
*XMM: <mm> [<3].

Asi – Samtale med ikke-deltager

Denne kategori dækker over det, der hos Labov (1972) karakteriseres som “speech with third person” og “speech outside the interview”, dvs. samtale med en ikke-deltager. Her kodes, når informant eller interviewer taler med en person, der ikke indgår som informant i samtalen., fx en ægtefælle, der kommer hjem, en kollega, der kommer ind, eller med et barn eller et kæledyr, og når vedkommende taler i telefon. Der kodes, så længe ikke-deltageren påvirker eller forstyrrer samtalen, men det behøver ikke kunne dokumenteres, at vedkommende fysisk indtræder i og forlader rummet. Hvis den pågældende person indgår i samtalen over længere tid – hvis personen for en periode gøres til en del af samtalen – opnår denne person informant-status. I sådanne tilfælde skal der ikke kodes med Asi, men med en anden aktivitetstype.

Der er ikke noget klart svar på, hvornår en ikke-informant opnår informant-status (hvorved passagen kodes Asa). Det bør overvejes, hvis en ikke-informant inddrages væsentligt i en længere samtale eller kommer med væsentlige bidrag gentagne gange i løbet af interviewet, men det beror på et skøn i det enkelte eksempel¹⁰.

Relevant for følgende samtale typer:

Alle

Kategorien består af:

- Henvendelser til eller fra en eller flere udefrakommende, herunder i.f.m. telefonsamtale.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter, idet en af deltagerne i samtalen henvender sig til en ikke-deltager, eller idet

¹⁰ Det sidste afsnit er tilføjet 8. april 2010.

en ikke-deltager bryder ind i samtalen.

- Koden slutter, når de oprindelige samtaledeltagere ikke længere har kontakt med ikke-deltageren og vender tilbage til den deltagers sammensætning, samtalen havde før afbrydelsen.

Eksempler på Asi:

*MNO: ha # Karsten gider du ikke lige rende ud og hente karkluden.

*XFG: <xxx> [<] spørge om jeg må låne dit øh toilet men nu kan det være at du: datter er på <toilettet xxx> [>].

*DEF: <det kan være hun f:> [<] # er du færdig Marianne.

*MAR: ja: [% høres svagt].

Ael – Eliciteret tale

Denne kode indeholder tale, som indgår i aktiviteter, hvor feltarbejderen med overlæg fremkalder informantens tale i situationen til et bestemt formål. Vi koder hele aktiviteten, dvs. også feltarbejderens eventuelle instruktion eller introduktion og afrundende tale i forbindelse med aktiviteten.

Det drejer sig om følgende typer eliciteret tale:

- Oplæsning af de tekster, som er konstrueret til oplæsning under interviewet i nogle af projekterne. Kommentarer, selvrettelser, genstarter mv. undervejs i oplæsningen kodes også.
- Sætninger, som informanten oplæser som svar på interviewerens spørgsmål, bl.a. i odder-interviews i U1. Hele passagen omkring interviewerens spørgsmål og informantens svar kodes.
- Ord og sætninger, som informanten gentager efter interviewerens, eller som informanten får til opgave at sige så hurtigt som muligt. Disse forekommer i bysoc-interviews i U1.
- Den indledende seance i starten af mange interviews, hvor informanten tæller eller lignende, mens feltarbejderen tjekker lydforbindelsen.

Spontan oplæsning, fx under opgaveløsning i gruppesamtaler, kodes ikke, da det ikke finder sted som en separat aktivitet. Sådanne sekvenser kodes til gengæld på udsigelsesniveau.

Relevant for følgende samtale typer:

Alle

Kategorien består af:

- Evt. feltarbejders introduktion til opgaven.
- Oplæsning af oplæsningsteksterne inkl. evt. kommentarer, selvrettelser, genstarter mv.
- Oplæsning af sætninger som svar på spørgsmål i gamle interviews.
- Ord og sætninger, som informanten gentager efter interviewerens.
- Sætninger, som informanten siger så hurtigt som muligt.
- Tælleri m.v., som bruges til at tjekke lydforbindelsen

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter ved feltarbejderens eventuelle optakt til aktiviteten eller ved det første ord i teksten.
- Koden slutter ved sidste ord i teksten eller ved en eventuel afrundende snak om aktiviteten.

Eksempel på Ael¹¹

(Bemærk at der er passager, der er udeladt af pladshensyn.)

```
*INF:      så synes jeg det er det er det jeg ønsker ha
           og min familie de har det godt 「 ja    ja sådan
           er det 「 ha    hh
*XSS:      「 mm 」
*XSS:      「 ja 」
*INF:      「 0.
%events:   rømmen                               Asa>
*XSS:      「 nå 」 jeg har sådan nogle sætninger   <Ael
*INF:      ja
*XSS:      jeg gerne vil have dig til 「 at sige   for mig
*INF:      「 ja 」
*XSS:      selvom de står på papiret
*INF:      ja
*XSS:      øh og det er de samme
*XSS:      otte sætninger der går igen
           (XSS forklarer, hvordan oplæsningen skal foregå)
*XSS:      「 ja du må gerne kigge øh 」 「 kigge på den første side
           og så
*INF:      「 ja ja 」
*XSS:      ha gå i gang ha
*INF:      ha
*XSS:      hh
*INF:      ha ja Koefoed og Thorsen skal med rutebilen fra
           Odder til Århus klokken fire på tirsdag
*INF:      0.
%events:   rømmen
*INF:      de fik kanerne frem til ju- til nytår den bedste
           (oplæsningen fortsætter)
*INF:      campingpladserne vil snart blive lukket ha 「 ha    ha
*XSS:      「 tak 」
*XSS:      ja
*INF:      hvad skal det gøre godt for ha 「 ha    ha 「 ha
           (de taler om pointen med oplæsningen)
*XSS:      「 for 」 at se om der er forskel
*INF:      ja okay
*XSS:      på den 「 her melodi    alt efter hvor man kommer 「
           fra
*INF:      「 ja 」
*INF:      「 ja 」 ja ej det var sjovt 「 ha ja ja men det           Ael> <Asa
           ha 「 sådan en    noget i den ende af jeg ikke
           har forstand på ha
```

Asp – Sprogholdningsundersøgelse

Aktivitetstypen sprogholdningsundersøgelse begynder, når feltarbejderen introducerer undersøgelsen. Hvis sprogholdningsundersøgelsen ikke præsenteres af interviewerens, kodes derfra, hvor det er klart, at undersøgelsen er i gang. Koden inkluderer desuden afspilningen af

¹¹ Eksemplet er tilføjet til manualen i januar 2011.

stemmeprøverne og al følgende snak om sprog, dialekter, måder at tale på mv., og den slutter, når emnet forlades, dvs. ved en dokumenterbar overgang til almindelig samtale, tilsagnserklæring, oplæsning eller andet. Hvis en eller flere deltagere vender tilbage til emnet sprog senere i samtalen, kodes dette også som sprogholdningsundersøgelse. Med emnet sprog menes passager af en vis længde, hvor der tales om fx sprogbrug i hjemmet/skolen/arbejdet, holdninger til sprog eller regionale sprogforskelle (fx dialekter). Hvis der derimod vendes tilbage til emnet sprog, hvor det ikke knyttes til informantens sproglige hverdag, er det ikke nok til at genoptage Asp-koden; det kunne fx være i form af tale af udtale af ord på et fremmedsprog, eller hvad et fremmedord betyder¹². Snak om sprog skal også kodes, hvis det forekommer efter Ael. I interviews, hvor der ikke afspilles stemmeprøver, kodes der ligeledes Asp, når der tydeligt skiftes til emnet sprog¹³.

Relevant for følgende samtale typer:

Interviews

Koden består af:

- Evt. interviewerens introduktion til undersøgelsen.
- Afspilning af stemmeprøverne.
- Snak i forbindelse med informantens placering af krydset på skemaet.
- Efterfølgende samtale om sprog, dialekter, forskellige steder osv.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter, når intervieweren evt. introducerer sprogholdningsundersøgelsen.
- Koden genstarter evt. ved en genoptagelse af samtale om emnet sprog eller om selve undersøgelsen.
- Koden slutter ved et skift til en anden aktivitetstype eller et andet emne end sprog.

Eksempel på kodens start:

*XDG: men hvis I skal nå noget familiehygge <der så tænkte jeg faktisk på> [>] om vi li[/] jeg skal u[/] jeg skal udsætte jer for en test.
*DEF: <det er der ikke jo # faktisk> [<].
*ABC: ja.
*XDG: er I med på den.
*ABC: vi kan da prøve.
%com: #.
*XDG: det er ikke nogen svær test # I får lige sådan en her hver # og den der # hh # se nu øh spiller jeg sådan tre øh stemmer for jer # og de siger et eller andet og [...]

Eksempel på afslutning af koden ved emneskift:

*INF: hun siger jo også hele tiden ø:h.
*XFG: ja ja.
*INF: det er vel for at vinde tid imens hun tænker.
*XFG: mm ja hun er vel meget omhyggelig i hvert fald.
*INF: ja.
*XFG: altså.
*INF: med at fortælle om de der.
*XFG: ja.
*INF: instrumenter den.

¹² De sidste fem linjers præcisering er tilføjet i november 2010.

¹³ Den sidste sætning er tilføjet i november 2010.

*XFG: ja [!!].
 *INF: imponerende præstation inde på indlandsisen for at afløse det kræver sin <mand det gør det sikkert også for at få # for at få tiden til at gå ha> [>].
 *XFG: <ha> [<] # men du har jo selv været deroppe.
 *INF: nej.
 *XFG: har du ikke <har> [>] du ikke været på Grønland.
 *INF: <nej> [<].

INF's ytring "imponerende præstation..." er knyttet til indholdet af stemmeprøven, mens XFG med "men du har jo selv været deroppe" indleder et nyt spor i samtalen, hvorfor koden skiller her.

Ati – Tilsagnserklæring

Vi koder sekvensen, hvor informanten eller informanterne præsenteres for og underskriver tilsagnserklæringen, og hvor der tales om tilsagnserklæringens indhold. (Denne aktivitetstype er kun med i få optagelser.)

Relevant for følgende samtale typer:

Interviews

Koden består af:

- Evt. interviewerens introduktion af erklæringen.
- Evt. informantens spørgsmål til erklæringen og andet relevant i den forbindelse.
- Evt. den sekvens, hvor der skrives under.

Kodens begyndelse og slutning:

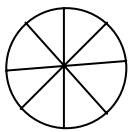
- Koden starter, når interviewer bringer erklæringen på bane.
- Koden slutter, når erklæringen er skrevet under, og/eller der ikke tales mere om den.

Eksempel på kodens start:

*INF: <nej> [<] han er nok den der har det <ha> [>1] meste og så er han gift med en russisk kone <så ha> [>2].
 *XMM: <ha> [<1].
 *XMM: <nå okay> [<2].
 %com: # der bladres i nogle papirer.
 *XMM: nu skal du se jeg har sådan en # en en attest [!!] jeg gerne vil bede dig om at skrive under på <€> [>] og det det går ud på det er at øh hh når v[/] når vi kommer hjem her så: øh [...]

4. Makrosproghandling – M

På dette niveau kodes alle samtaler, og alle dele af samtalerne kodes med en af underkategoriernes koder eller med kombinationer af disse koder – altså er ingen del af samtalerne uden kode.

Overordnet inddeler vi samtalerne på dette niveau på baggrund af, hvilken pragmatisk funktion sproget i samtalen på et givent tidspunkt udfylder – med andre ord, hvilken ”makrosproghandling” der finder sted. Dette defineres på baggrund af, hvilken type indhold der udveksles mellem samtaledeltagerne. Vi skelner mellem følgende fem overordnede makrosproghandlinger:

- vidensudveksling
- holdningsudveksling
- følelsesudveksling
- handlingsbundet tale
- fiktion

Denne inddeling er inspireret af sproghandlingsteorien (Austin og Searle), men adskiller sig, idet vi ikke koder på ytringsniveau, men på sekventielt niveau og dermed i længere passager, der med undtagelse af Mha altid også vil indeholde interviewerens eller andre tilstedeværende deltagers bidrag til samtalen. Kategorierne er i højere grad induktivt udledt af data end defineret på baggrund af teorier om sprog.

Mvi – Vidensudveksling

Den overordnede handling i denne kategori er at informere, dvs. videregive viden ved at beskrive, forklare eller redegøre for fakta og forhold i ”det ydre liv” relativt objektivt.

Koden Mvi dækker således snak om den virkelige verden uden for det fysiske rum eller den konkrete kontekst, som samtaledeltagerne sidder i. Der kodes for specifikke fakta, som fx i spørgsmål om og svar på spørgsmål om informantens alder, civilstand, forældres opvækststed, søskendeforhold osv., og også bredere faktuel information i form af emner som informantens konkrete livsforløb, gamle dage, Nyboder, Næstved, skoletiden, arbejde, familieforhold, centrets arbejde, lokalområdet, sprog mv., kodes her.

Vi koder både envejs-information og passager, hvor samtaledeltagerne gensidigt udveksler viden, i fællesskab søger at afdække viden eller diskuterer faktuelle forhold, fx i form af snak om, hvem der var den første mand på månen, hvornår Anker Jørgensen var statsminister, eller hvordan man mest hensigtsmæssigt hulumrsisolierer sit hus. Argumenterende tale, der handler om fakta og konkrete forhold, kodes også her. Evalueringer, der falder i forbindelse med vidensudvekslingen, indgår også i koden.

Kategorien rummer størstedelen af talen i de fleste interviews og samtaler, og overvægten af samtalerens indhold vil derfor blive kodet med denne kode.

Relevant for følgende samtale typer:

Alle

Koden består af:

- Interviewers spørgsmål til specifikke faktuelle oplysninger og informants svar på disse.
- Informantens tale om faktuelle forhold, konkrete oplevelser, forløb eller begivenheder.
- Diskussion af faktuelle forhold.
- Evt. evaluerende elementer i tilknytning hertil.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter ved interviewers spørgsmål til specifikke faktuelle oplysninger eller ved en informants uopfordrede tale om faktuelle forhold eller gengivelse af konkrete oplevelser, forløb eller begivenheder.
- Koden slutter ved overgang til noget andet.

Eksempel på Mvi:

- *ABC: <der havde> [<] vi købt sådan en lille øh # emaljeret kakkelovn jo ikke # det var der fyrede vi jo med øh # med øh # fast brændsel altså koks # da havde vi et skur ude i gården vi # fyldte i der # så kom vi til Sankt Pauls Plads da tog vi den ovn med over.
- *DEF: den havde vi da et stykke[/] <den kan jeg sgu da> [>].
- *ABC: <og og den havde vi> [<] øh.
- *DEF: huske stod der i hjørnet.
- *ABC: ja øh # jeg ved ikke om vi har haft den i to tre fire år # så havde vi en ekspert hjemme # fra Belysningsvæsenet # og så blev vi så enige om det skulle være gas # og så kunne vi også få varmt vand.
- *XEM: åh ja.
- *ABC: så havde vi også et badeværelse.
- *GHI: <man havde slet ikke noget varmt vand førhen> [>1].
- *DEF: <jamen vil det sige var der slet ikke noget> [<1] varmt [?] bad [?] <der> [>1] stod i det badeværelse der.
- *ABC: <nej øh> [<1].
- *ABC: hvad.
- *DEF: var der slet ikke varmt vand i det badeværelse så.
- *ABC: nej øh.
- *DEF: hvad fanden har man så brugt dem <til> [>1].
- *ABC: <der> [<1] trak jeg jo en ledning # derudefra # øh vi havde jo gasvandvarmeren ude i køkkenet ikke # til varmt vand mor vaskede op hh så trak jeg en kobberledning der fra den # så ud badeværelset til en bruser.

Mho – Holdningsudveksling

Holdningsudveksling er en form for tale, hvor talerne deler eller udveksler meninger, synspunkter og holdninger, dvs. udsagn, som kan bestrides og forsvares. Talerne fremlægger, udfolder, forsvare og udveksler meninger om folk, ting eller begivenheder af samfundsmæssig relevans¹⁴, hvilket vil sige, at de udtrykker en individuel eller samfundsmæssig bedømmelse af, om noget er rigtigt eller forkert, godt eller dårligt, eller de vurderer, om givne forhold i den virkelige verden er ønskværdige.

Holdningsudveksling adskiller sig dermed fra vidensudveksling, som drejer sig om fakta, der kan verificeres objektivt, og som også kan omhandle (private) evalueringer, der er baseret på talerens egne oplevelser og erfaringer og derfor i reglen ikke kan bestrides, ved det, at de lægger op

¹⁴ ”af samfundsmæssig relevans” er tilføjet i november 2010.

til diskussion. Fordomme, evt. ubegrundede, kodes også som holdninger, såfremt de udvikles til at have et samfundsrelevant indhold¹⁵.

Holdningsudveksling *kan have* – men har ikke nødvendigvis – form af argumenterende tale, hvor argumenterne handler om, hvad man synes eller mener, og hvorfor man synes eller mener dette. Over for dette står argumentation om, hvad noget *er*, og hvorfor det er, som det er, som kodes som vidensudveksling, Mvi.

Foruden indholdsmæssig udfoldelse er det et krav at emnet udfoldes i minimum seks taleture¹⁶.

Relevant for følgende samtale typer:

Alle

Koden består af:

- Udsagn, der fremlægger, udfolder, forsvare og udveksler meninger om folk, ting eller begivenheder af samfundsmæssig relevans i form af individuelle eller samfundsmæssige vurderinger af, om noget er rigtigt, forkert, godt, dårligt, ønskværdigt eller lignende.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter, når en af deltagerne leverer en holdning.
- Hvis et spørgsmål efterspørger en holdningstilkendegivelse, starter koden ved dette spørgsmål.
- Koden slutter, når der ikke længere udveksles holdninger.

Eksempel på Mho:

- *CDE: <det> [<] ved sgu ikke om man kunne lave sådan et selektivt men altså det er jo fandme også <det er jo måske også lidt uhyggelige tanker> [>].
- *XFG: <hh> [<] ja.
- *CDE: at gøre forskel på folk men altså der er forskel på folk på alle mulige andre måder.
- *XFG: mm.
- *CDE: det er ligesom om det er bare ikke sådan comme il faut at snakke om at nogle er klogere end andre men det er der jo.
- *XFG: mm.
- *CDE: der er også nogle der tjener flere penge [!!] end andre.
- *XFG: ja.
- *CDE: sådan er det jo.
- *XFG: ja.
- *CDE: og jeg ved ikke hvorfor man # man ikke må skilte med at der er nogle der er mere begavede end andre # om det så er fordi # deres forældre: # er rigere og de ikke behøver at arbejde så kan man sige jamen hvad fanden # det kan vi ikke lave om på alligevel.
- *XFG: nej.
- *CDE: og så ligeså godt tage tyren ved hornene og sige jamen sådan er det.
- *XFG: mm.
- %com: #.
- *CDE: altså jeg mener i den der socialdemokratiske filosofi med at den # den klogeste må ikke lære mere end den dumme kan lære den holder altså ikke mere.
- *XFG: nej.
- *CDE: den er # den dur ikke # det synes jeg folk[/] vores folkeskoler er et glimrende [!!]

¹⁵ Den sidste del af sætningen er tilføjet i november 2010.

¹⁶ Afsnittet er tilføjet i november 2010.

eksempel på at uanset # hvor meget man kritiserer de der undersøgelser der bliver lavet så er det altså ikke undersøgelserne der er galt med # det kan fandeme ikke være rigtigt vi ligger nummer ty:ve eller tredve # på lige fod med Brasilien eller Guatemala.

*XFG: mm.

*CDE: det kan [!!] ikke kun være undersøgelserne der er noget galt med det må fandeme også være:.

*XFG: jamen hvis <du> [>] +/.

*CDE: <skolesystemet> [<] <eller et eller andet> [>].

*XFG: <m:[/]> [<] hvis du rent faktisk oplever at de ikke kan en skid når de: når de kommer så kan man jo sige så er der vel så <heller ikke så meget at diskutere> [>].

*CDE: <jamen det jo det hører du jo du> [<].

Mfø – Følelsesudveksling

Overordnet koder vi for følelsesudveksling, når der tales om emner, som almindeligvis er af privat karakter, der vedrører ”det indre liv”, dvs. når der udtrykkes personlige følelser og tanker. Ofte vil følelsessnak forekomme i forbindelse med snak om skift i livsstadier, fx at miste et barn eller en af sine forældre, at opleve at få det første barn, at blive gift, men også vanskelige situationer eller forhold, som fx at mobbe eller blive mobbet i skolen eller på arbejdet eller lignende, kodes her.

Det er et krav, at emnet udfoldes, og at taleren forholder sig reflekterende til det ved at give udtryk for sine private tanker og/eller følelser i den forbindelse. Der kodes for Mfø, også selvom talen ikke kan karakteriseres som ren følelsesudveksling, fordi der også indgår afsæt af informativ art. Hvis derimod et emne, som falder ind under de ovennævnte, inddrages, uden at taleren behandler det følelsesmæssigt, kodes det ikke her, men som vidensudveksling, Mvi.

Ud over den generelle kode for følelsessnak, som gives, når et emne behandles følelsesladet som netop beskrevet, er der to genrer tilknyttet denne makrotalehandling, nemlig Betroelse og Eksistentiel refleksion, og disse kodes for sig som hhv. Gbe og Gre.

Relevant for følgende samtale typer:

Alle

Koden består af:

- Emner, der vedrører det indre liv, dvs. almindeligvis er af privat karakter.
- Emnet udfoldes over flere ture.
- Taleren reflekterer over emnet og giver udtryk for personlig involvering i form af følelser eller tanker.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter, når en taler giver udtryk for følelsesmæssig involvering.
- Koden slutter, når emnet forlades.

Eksempel på Mfø:

*JKL: ja øh altså jeg var også meget glad for det men nu var vi jo ha privilegerede # vores øh en af vores veninder hun er jordemoder og var jordemoder på Rigshospitalet på det tidspunkt.

*XJA: mm.

*JKL: og fødte så øh med os.

*XJA: ja.

*JKL: og hende har vi selvfølgelig stadig meget kontakt med # og hendes mand og børn.

*XJA: ja.

*JKL: så det er jo øh # en god ting # der er man så nok mere privilegeret som #
personaler <i gåseøjne> [>] # så at der er nogen der hopper og springer lidt mere for en.

*XJA: <ja det er klart> [<].

*XJA: ja.

*JKL: ikke for meget men # lidt # lidt er også [?] rart [?].

*XJA: ha <ha> [>].

*JKL: <ha> [<] jo jo <xxx> [>].

*XJA: <nej men vi havde> [<] nu en meget rar oplevelse af # af fødegangen # nej selvfølgelig
øh nattevagterne der # der var sådan et par øh ældre stramtandede øh # damer men men
men # det hører vel med sådan øh.

*JKL: jo <det øh> [>].

*XJA: <det> [<] og de er meget moderlige ikke # <øh> [>] og er samtidig meget bestemte.

*JKL: <jo> [<].

*JKL: jo.

*XJA: og selvfølgelig også vant til at have med øh gravide kvinder at gøre.

*JKL: 0 [?] mm [?] # nå men det er da en fantastisk oplevelse at få lov at være med til en
fødsel.

*XJA: mm.

*JKL: uanset om det er en selv eller det <er øh> [>] en anden der skal have sit barn #
fordi bare det der at der kommer et [!!] eller andet ud af det.

*PQR: 0 <[% host]> [<].

*XJA: mm.

*JKL: og det er et levende væsen der bare vræler fra første øjeblik det kommer ud.

*XJA: ja.

*JKL: det er sådan noget saliggørende <hver> [>] gang synes jeg jo og det kan jeg
stadigvæk føle.

*XJA: <ja> [<].

*XJA: ja.

*JKL: jeg bliver sådan helt salig når jeg tænker på det.

*XJA: ja.

*JKL: så.

*XJA: 0 [?] jeg kan huske dem [?] dem vi talte med der som arbejdede der de de var også
ja nu var de jo øh vores fødsler var øh # eller min kones fødsler # det var jo ikke
mine # var uden komplikationer så <det var øh> [>1] det var sådan meget # øh
<fredeligt> [>2] # men jeg var med ovre at se øh børnene i kuvøserne der.

*JKL: 0 <[?] mm [?]> [<1].

*JKL: <ja> [<2].

*JKL: ja.

*XJA: og det er jo ikke lige sjov.

*JKL: nej <xxx> [>].

*XJA: <men> [<] <selvfølgelig> [>] man man får et professionelt forhold til det øh.

*PQR: <nej> [<].

*PQR: mm.

*JKL: jo det øh gør man men altså der er # der er i visse situationer der øh kan du ikke andet
end blive lidt berørt <altså> [>1] # hvis du øh drøner på øh G_N det er den der afdeling
for <nyfødte> [>2] børn med s[/] en lille klump på mindre end otte hundrede gram.

*XJA: <mm> [<1].

*XJA: <ja> [<2].

*XJA: ja.

*JKL: og så siger man # bare dog det der lille væsen # får lov at klare sig også fordi # de
forældre ligesom har gennemgået nogle ting.

*XJA: mm.

*JKL: og gennemgået en periode måske på # syv_otte måneder sådan inden og.
 *XJA: mm.
 *JKL: det bare bliver til ingenting.
 *XJA: ja.
 *JKL: der kan man jo godt ligesom sætte sig i deres sted og så føle <med> [>] dem #
 nej man kan ikke altid være professionel # det kan man ikke.
 *XJA: <mm> [<].
 *XJA: nej.
 *JKL: og det ville jo også være kedeligt hvis man var # og det øh man skulle slet ikke
 arbejde på et <hospital> [>] så.
 *XJA: <ja> [<].
 *XJA: nej.
 *JKL: det skulle man godt nok ikke # det jeg tror det er væsentligt at man også kan
 give nogle følelser fra sig.
 *XJA: ja.

Mha – Handlingsbundet tale og tale om fysiske forhold i rummet

Handlingsbundet tale forekommer, når deltagerne taler om det, de foretager sig her-og-nu, eller som de netop har gjort, eller snart vil gøre. Eksempler kunne være: ”må jeg låne toilettet?”, ”jeg går i kiosken, er der nogen der skal have noget med?”, ”giv mig saksen” og ”vil du have mere kaffe?”. Tale om fysiske forhold i rummet forekommer, når deltagerne omtaler noget, som de fysisk sanser, dvs. ser, lugter, hører, mærker eller smager i situationen (i modsætning til alle de andre kategorier på makrosproghandlingsniveauet, hvor der tales om ting, man tænker på, dvs. at de i situationen kun finder sted i en mental/verbaliseret form). Eksempler kunne være: ”er de hjemmebagte?”, en flue der flyver gennem lokalet: ”nej en fed flue der flyver der”. Også samtaler om fysiske størrelser før og efter en telefonsamtale kodes Mha, men selve telefonsamtalen kodes ud fra indholdet i samtalen¹⁷. Snak i forbindelse med afspilningerne af stemmeprøverne i sproghandlingsundersøgelserne kodes også Mha.

Sekvenser i slutningen af interviewet, hvor interviewet refereres til som en helhed med deiksiske markører¹⁸ (*mon ikke vi skal slutte nu og så takke dig for det her*), eller hvor tale akkompagnerer fysiske handlinger, fx når optagelsen stoppes (*så slukker jeg lige den*), skal også kodes Mha. Derimod skal snak om interviewsamtalen ikke kodes som Mha, i tilfælde hvor der hverken refereres deiksiske til interviewsamtalen eller til noget fysisk. Derfor koder vi ikke følgende som Mha: *vi starter bare og spørger dig om hvad du hedder*¹⁹.

Vi koder, uanset hvor mange ytringer der forekommer, idet denne makrosproghandling uanset længden er en slags ekskurs, der bryder med den overordnede ramme, som interviewet eller emnet for gruppesamtalen udgør. Derved adskiller Mha sig fra de andre koder på makrosproghandlingsniveau, idet den bør begrænses helt ned på sætningsniveau, således at den kun omfatter tale, der akkompagnerer fysiske handlinger. Dermed kan koden bestå af blot enkelte ord eller en sætning²⁰.

¹⁷ Præciseringen af kodning af telefonsamtaler er tilføjet til manualen oktober 2010.

¹⁸ Deiksis i sig selv er ikke altid ensbetydende med handlingsbundet tale. F.eks. bruges ’herovre’ og ’derovre’ i det følgende eksempel ikke pegende, men derimod i betydningen ’den nye’ og ’den gamle skole’: *jeg synes det er bedre herovre. (...) altså det var ligesom man måtte ingenting derovre.* (Tilføjet oktober 2010)

¹⁹ Dette afsnit er tilføjet til manualen i oktober 2010.

²⁰ Den sidste præcisering af Mha er tilføjet oktober 2010.

Dagbogen for interviewet kan være en nyttig hjælp til at afkode, hvad der bliver talt om her, da det ofte ikke fremgår af lydoptagelsen alene, om der er et kæledyr i rummet, eller hvad deltagerne kigger på. Koden vil være særligt frekvent i gruppesamtaler uden interviewer.

Særligt for Bysoc 3²¹:

Til forskel fra andre interviews, hvor informanten hører tre stemmeprøver og derefter skal forholde sig til dem og positionere sig ud fra en trekant (i det fysiske rum), så hører informanterne i Bysoc3-undersøgelsen stemmeprøverne en ad gangen (i alt seks stemmeprøver) og bliver stillet en række spørgsmål til dem. Dette giver nødvendigvis en højere andel af Mha i forbindelse med stemmeprøverne. Det er væsentlig at holde sig for øje, når talen efter afspilning af en stemmeprøve bevæger sig fra den afspillede person (hvordan ser hun ud, hvilket job har hun etc.) til noget privat for informanten. Her skal man være opmærksom på spørgsmålet: Kender du nogen der taler sådan her? Dette giver flere svarmuligheder: Ved nej bibeholdes Mha (fordi der tales om den netop afspillede stemmeprøve). Ved ja er der to muligheder; en udfoldet og en ikke-udfoldet. Vi har kun kodeskift fra Mha til Mvi, hvis svaret bliver udfoldet og handler om noget privat. Hvis der bliver sagt ja, men der ikke knyttes nogen historie til, bibeholdes Mha. Dette gælder altså KUN for Bysoc 3.

Relevant for følgende samtale typer:

Alle

Koden består af:

- Imperativer, instrukser og opfordring til handling i den fysiske/praktiske situation.
- Anden tale, der akkompagnerer/akkompagneres af fysiske handlinger eller sanselige ting.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter, når der tales om noget konkret i den fysiske situation.
- Koden slutter, når et andet emne starter.

Eksempel på Mha²²:

*INF: hh det kan man måske godt sige der er lidt
træls ind i mellem
*INF: men så på den anden side set Mvi>
*INF: bliv dernede Fido ikke også <Mha
*INF: hvad fanden sker der
*INF: ha ' ha så og det er ikke sådan noget jeg går Mha> <Mvi
og spekulerer på
*XSS: ' ha mm 'J
*INF: sådan altså

Eksempel på Mha:

*OPQ: nej det har jeg ikke jeg har aldrig gået i børnehaven ha # så boede vi der nogle år en: #
maksimum et til to år og så flyttede vi til Elsdyrsgade # nummer femogtrediven <hh>
[>1] og det var også en lejlighed på # ja: en [!!] # stue # et kammer hh og et køkken
<hh> [>2] <og der> [>3] boede vi: # fi:re # seks familier i sådan en opgang.
*XEM: <mm> [<1].
*XEM: <nå> [<2].

²¹ Denne præcisering af Bysoc 3 er tilføjet i januar 2011.

²² Dette eksempel erstatter et tidligere eksempel (januar 2011).

- *XEM: <0[?] tænk [?]> [<3].
- *XEM: altså d[/] det er egentlig det I har sådan.
- *OPQ: det er faktisk hvis du: tager den væg der ikke og så: # så sætter en # mur for ikke så var det faktisk # svarende til hvis man gik ind der ikke der har jo været dør der før ikke.
- *XEM: ja.
- *OPQ: og kom ind og så havde du en stue på den størrelse her # og så et lille # kammer [% snøft] det kan jeg huske lidt af jeg kan huske mest fra køkkenet at jeg sad oppe på køkkenbordet og når # mor hun lavede mad og sådan noget det [!!] kan jeg altså huske hh.
- *XEM: j[/] <hh> [>1] men det vil sige hv[/] hvor mange køkkener var der så i de der lejligheder.
- *OPQ: <o[/] > [<1].
- *OPQ: der var et per hh øh # per lejlighed <ikke> [>].
- *XEM: <nå> [<] det var der.

Eksempel på Mha i forbindelse med afspilning af stemmeprøver²³:

- *ZZZ: der mener jeg de var to til at begynde med men
den anden kunne ikke holde det ud men så blev
han bare tilbage alene Mfi>
- *XMM: ja <Mha
- *INF: m- det var meget sådan
- *INF: øh
- *INF: der omkring altså
- *XMM: ja
- *INF: det var ja
- *XMM: øh
- *XMM: kunne du høre hv- altså hvad hvad var det der
sådan fik 'dig til at tænke på
- *INF: ' jamen ']
- *INF: jamen altså det var jo noget altså det var i
hvert fald en en jyde det der der var et eller
andet noget og der var noget københavnsk og lidt
noget mere syngende københavnsk og her nede
- *XMM: ja
- *INF: det var der ikke her og lidt mere noget
- *INF: rigsdansk me- me- men der var lidt der var lidt
også
- *INF: øh Mha>
- *INF: så hvis jeg sådan skal identificere mig med en af
dem s- så var det nummer to ' selvom jeg måske <Mvi
- *INF: sådan
- *XMM: ' nummer to ']
- *INF: synes
- *INF: det var lidt for bred

Se eksempel under Mfi mhp. overlap med Mha-koden.

Mfi – Fiktiv og konstrueret tale

Som fiktion kodes først og fremmest ytringer, hvis sandhedsværdi fremstilles som underordnet deres underholdningsværdi, eller som omhandler åbenbart opfundne størrelser, som placeres i en

²³ Dette eksempel er tilføjet til manualen i januar 2011.

parallel verden. Indholdet skal altså være fiktivt, ikke blot hypotetisk. Typisk drejer det sig om vittigheder, skrøner og direkte gengivelse af scener eller replikker fra et fiktivt univers.

Desuden kodes her ytringer, hvis indhold er konstrueret på forhånd, og som derfor ikke skal tages for pålydende i interaktionen, dvs. oplæsning af tekster eller sætninger²⁴, oplæste sætninger i bl.a. odder-interviews i U1 som svar på spørgsmål, sætninger, som gentages efter interviewerens eller siges hurtigt, samt afspilningen af selve stemmeprøverne i sprogholdningsundersøgelsen. Se eksempler på hvordan Mfi kombineres med Ucil ved bl.a. oplæst tale eller gentagelse af interviewerens tale under Ucil nedenfor²⁵.

Sang skal kodes både som Mfi og Ucil. Da det er en atypisk Mfi, skal der desuden tilføjes en kommentar i kommentartieret i Praat, hvor der skrives ”Mfi = sang”²⁶.

Relevant for følgende samtale typer:

Alle

Koden består af:

- Ytringer, hvis sandhedsværdi fremstilles som underordnet deres underholdningsværdi, eller som omhandler åbenbart opfundne størrelser, som placeres i en parallel verden.
- Ytringer, hvis indhold er konstrueret på forhånd, og som derfor ikke skal tages for pålydende i interaktionen, fx oplæsning og ’sig efter mig’-sætninger.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter, når den første fiktive eller konstruerede ytring begynder.
- Koden slutter, når et andet emne starter.

Eksempel²⁷ på at stemmeprøver (i dette tilfælde S02) bliver kodet Mfi og overlappende tale får dobbeltkoden: Mha Mfi:

*XMM:	sådan og her kommer den første	Mha>
*S02:	altså jeg øh først så blev jeg ansat otte timer om dagen ikke	<Mfi
*S02:	og så øh	Mfi>
*INF:	er det nummer et	<Mha>
*S02:	det r var på flådestationen	<Mfi> <Mha Mfi> <Mfi
*XMM:	« ja »	
*S02:	København	
*S02:	så senere	
*S02:	så øh søgte jeg så e- et job	
*S02:	ovre i øh	
*S02:	forsyningsafdelingen	
*S02:	altså det er	
*S02:	udlevering af tøj og	
*S02:	sko og	
*S02:	ja ligefrem altså hvis der kom en ny soldat så skulle han der jo klædes på lige fra top til tå ikke også	Mfi>
*XMM:	og så kommer toeren her	<Mha

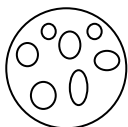
²⁴ Husk at oplæst tekst også kodes som ’Ucil’ på udsigelsesniveau. (Tilføjet 8. april 2010)

²⁵ Sidste kommentar er indsat i januar 2011.

²⁶ Afsnittet om sang er tilføjet i oktober 2010.

²⁷ Dette eksempel erstatter et tidligere eksempel (januar 2011).

5. Interaktionsstruktur – I

Inspireret af Linell & Gustavssons initiativ-respons-analyse (Linell & Gustavsson 1987, Linell 1990) defineres interaktionsstrukturen på baggrund af graden af styring i samtalen, som gives af den symmetri eller asymmetri, der findes i den lokale relation mellem deltagerens interaktionelle roller.

Alle talere kodes på dette niveau.

I enkeltinterview og gruppeinterview kodes for fem forskellige interaktionsstrukturer: I4 ingen styring, I5 informant tager stærkt initiativ, og interviewer svarer, I6 kamp om ordet, I7 informant tager stærkt initiativ, og anden informant svarer, I8 monolog. I gruppesamtale uden interviewer kodes for tre forskellige interaktionsstrukturer: I6 kamp om ordet, I7 informant tager stærkt initiativ, og anden informant svarer, I8 monolog. Grunden til at der ikke kodes for I4 i gruppesamtale uden interviewer er, at I4 antages at være default-kategorien²⁸.

I4 – Ingen styring

Som ingen styring kodes passager, hvor ingen af deltagerne styrer interaktionen væsentligt mere end andre. Det vil som regel betyde, at der stort set ikke forekommer spørgsmål-svar-sekvenser. En passage kan dog initieres af et spørgsmål, som i eksemplet nedenfor, eller der kan komme enkelte spørgsmål undervejs. Uanset at samtalen ikke styres, samarbejder samtaldeltagerne overordnet om et fælles fokus. I gruppesamtaler uden interviewer er denne strukturtype den umarkerede modus, men den findes også i interviews, når intervieweren ikke styrer interaktionen.

Sekvenser med fælles turkonstruktion vil også høre ind under denne kode, medmindre der er tale om kamp om ordet, som kodes som I6.

Vi koder, hvis der minimum forekommer tre turpar, som følger denne interaktionsstruktur.

Relevant for følgende samtaletyper:

Alle

Koden består af:

- Symmetrisk, ustyret, fokuseret interaktion.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter ved overgangen fra en anden interaktionsstrukturtype.
- Koden slutter, når en anden interaktionsstrukturtype starter.

Eksempel på I4 (fra gruppesamtale)

*XPQ: hvorfor er du meget sammen med Miranda.

*ABC: vi vi er også altså.

*DEF: I er også meget ens.

*ABC: ja.

*ABC: altså sådan tøj og # musikken # nej ikke musikken # nej vi er faktisk meget forskellige # hun kan lide sådan nogle drenge # for eksempel ham +/-

²⁸ I oversigten over kodningskomponenter findes desuden koderne: I1, I2, I3 og I9. Disse koder bruges ikke længere, ligesom de heller ikke nævnes i kodningsmanualen. (Tilføjet 8. april 2010)

*DEF: ja ude i svømmehallen der # var det ikke det.
 *ABC: jo det var sådan nogle grimme nogle hun kan lide sådan nogle grimme nogle.
 %com: alle griner
 *ABC: altså de skal # bare hvis de har # et eller andet de har sagt et eller andet hun syntes der lød sjovt eller sådan noget så kan hun lide dem # selv ham der Frederik oppe på biblioteket hun var bare helt vild.
 *GHI: nej han var bare så grim han var <#>[>] så dum og skabagtig nej hvor var han så slem.
 %com: Ghita griner
 *ABC: <mm.>[<]
 *ABC: det er sådan nogle hun kan lide.
 *GHI: nej.
 *DEF: hvor du så er en modsætning xxx.
 *ABC: ja.
 *ABC: ligesom ham der # der også var nede i vores klasse før jer # hvad er det han hed.
 *XPQ: Jacob.
 *ABC: ja # hun syntes alligevel der var et eller andet over ham # vi andre var ved at brække os altså.
 *GHI: det var ligesom ham der computernørdene der var herinde ham med det lange hår der var her for et stykke tid nogle unge mennesker der skulle installere de computere herinde ikke også og der var så en ung fyr som når man så ham sådan lige første gang så så han helt vildt godt ud ikke også +/.
 *DEF: når man så så ham sådan rigtigt.
 *GHI: sådan tæt på <så var han alligevel +...>[>]
 *DEF: <så næsen den hang bare herude ikke.>[<]
 *GHI: det var alligevel [//] så var han alligevel ikke så køn vel altså men [...]

Al snakken i eksemplet affødes af XPQ's spørgsmål "hvorfor er du meget sammen med Miranda", og desuden stiller ABC undervejs XPQ spørgsmålet "hvad er det han hed". Ingen af disse spørgsmål kodes separat, da de hhv. afføder og er indlejret som opklarende spørgsmål i I4-interaktionsstrukturen.

Eksempel på I4 (fra enkeltinterview)

*XFG: ja ja # fulgte du så også med der i Bundesligaen.
 *INF: ja ja ork jeg kunne alle spillere <o:g> [>].
 *XFG: <ja ja> [<].
 %com: #.
 *INF: <jo jo> [>].
 *XFG: <hos os> [<] der har vi sådan en fast vittighed om det der V_M med Rummenigge # Rummenigge med nummer elleve på ryggen det var altid [!!] det han sagde idioten der der s:peakede.
 *INF: ja ja # Karl Heinz ja.
 *XFG: ja ja # han var for øvrigt en glimrende spiller.
 *INF: ja for fanden da # ja det gjorde vi jo også for øvrigt det har jeg da helt glemt # Niels o:g # Finn der vi samlede også på autografer jo.
 *XFG: ja.
 *INF: og vi stø:vede jo rundt og prøvede at få om vi ikke kunne få # afæsket Ekstra Bladet eller B_T hvor boede de der tophold henne.
 *XFG: mm.
 *INF: jeg kan huske at vi stod en hel eftermiddag inde foran Trafalge fordi <der> [>] boede Real Madrid.
 *XFG: <ja> [<].

*XFG: ja # hvornår hvad spillede de var det øh den berømte kamp hvor vi blev nummer tretten.
 *INF: øh nej det var imod de spillede imod øh mod <hvid[/]> [>] mod Hvidovre # mod Hvidovre ja.
 *XFG: <xxx> [<].
 *XFG: var det dengang det var mellem Bernd Nickel o:g <Steen> [>1] O <xxx> [>2].
 *INF: <ja> [<1].
 *INF: <og ja ja> [<2].

Eksempel på I4 (fra enkeltinterview)

*XFG: nå men det var vel # det var vel ikke mere end de stik han nåede altså <xxx> [>].
 *INF: <nej> [<].
 *XFG: så <xxx> [>].
 *INF: <og heller ikke pu[/]> [<] <nej pu[/] skal så: # ja> [>].
 *XFG: <xxx> [<].
 *INF: o:g den anden det var sgu kun øh jeg tror det har været en barmhjertighedsgerning fordi han var så [!!] luksuspræget så hvis <afleveringen> [>] ikke lige lå i støvlerne på ham så slog han sådan ud med armene og lod den løbe ud til indkastet.
 *XFG: <ja> [<].
 %com: Frans griner under hele ytringen.
 *INF: det var sådan virkelig paven.
 *XFG: ja ja # nej men jeg kan huske nemlig e:n en xxx kamp hvor Real Madrid spillede mod B nittenhundrede og tretten # og faktisk tror jeg de det var så også en af de <xxx> [>].
 *INF: <nå ja> [<] det var med Lykke på mål.
 *XFG: ja ja og og.
 *INF: <det er sgu rigtigt og han ta> [>] +/-.
 *XFG: <med Bent> [<] [?] Løfde [?].
 *INF: ja <det er rigtigt> [>].
 *XFG: <xxx> [<] som faktisk scorede.
 *INF: ja det er rigtigt # det kan jeg <huske det de næsten scorede fra baglinjen hvo:r> [>].
 *XFG: <xxx> [<].
 *INF: hvor han tabte den ind mellem benene.
 *XFG: ha.

15 – Informant tager stærkt initiativ, og interviewer svarer

Denne strukturtype dækker over ”det omvendte interview”, hvor en informant tager flere stærke initiativer rettet mod intervieweren, typisk i form af et spørgsmål eller en opfordring, hvorefter intervieweren responderer og svarer længere. I sådanne passager er det informanten, der styrer interviewet, og intervieweren der informerer. Vi koder, hvis der er minimum tre turpar, og både initiativ og respons kodes.

Relevant for følgende samtale typer:

Interviews

Koden består af:

- ”Omvendt styring” i interaktionen i interviews.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter med et stærkt initiativ fra en informant henvendt til intervieweren.
- Koden slutter, når intervieweren tager et initiativ rettet mod informanten.

Eksempel på I5:

- *TUV: men ellers.
*XFG: nå men det er da: det er da altid.
*TUV: xxx <xxx> [>].
*XFG: <ja> [<] # det er da altid en tilfredsstillelse ja.
%com: #.
*TUV: men det er jo sådan stadigvæk forholdsvis små studier.
*XFG: ja de er jo meget bange # altså de er jo: meget bekymrede for hvordan det er jeg har det derinde i øjeblikket # altså: jeg har snakket med nogle af dem på geologi for ikke så lang tid siden # nu skal de jo så slås sammen i øvrigt.

*TUV: nå.
%com: #.
*XFG: de øh planlægger at lave det helt store sammen: smeltningstilstand.
*TUV: nå.
*XFG: på både geologi og øh geografi.
*TUV: ja:.
*XFG: ja: # det er de jo meget [!] bekymrede ved <begge parter tror jeg> [>].
*TUV: <ja det kan jeg sgu forstå> [<] hvor det skal ske ja.
*XFG: hvorfor.
%com: #.
*TUV: ja det må jo koste noget # administrativt personale i hvert fald ikke.
*XFG: jo: jo men øh # ja: det ved jeg sgu egentlig ikke der bliver sgu: i virkeligheden administreret mindst ligeså meget når der bliver <lavet de store institutter> [>].
*TUV: <0[?] nå gør der det [?]> [<].
*XFG: ja: ja: du # er du sindssyg:.
%com: #.
*TUV: nå men så kan jeg sgu ikke se hvad det så skulle være bange for.
*XFG: jamen altså de er jo: jeg tror # det de er bekymrede ved det er det der med at +/-.
*TUV: de kan jo ikke slå institutterne sammen vel # det er jo # <f:orskelligt de> [>] laver.
*XFG: <jo det tror jeg nok> [<].
*XFG: jo: men altså øh det man gør når man laver de der store institutter du ved Niels Bohr Instituttet er jo også blevet slået sammen det er jo fysik og astro o:g o:g og øh det gamle Niels Bohr ikke som <er> [>1] blevet slået sammen # så det hedder nu # Niels Bohr Instituttet for hvad er det det hedder f:ysik: astronomi og # hvad er det sidste # f:[/] øh [?] før F G [?] # astronomi fysik og og # geofysik vel <også> [>2].
*TUV: <ja> [<1].
*TUV: <geofysik> [<2].
*XFG: <ja> [>].
*TUV: <nå> [<].
*XFG: de er vel også med der altså # så øh.
*INF: var de bange for det kostede stillinger.
*XFG: det tror jeg.
*INF: nå.
*XFG: og omvendt så tror jeg de er bange for at # at hvis ikke de får flere studerende så koster det for alvor stillinger så <de vil skal> [>].
*INF: <ja det er klart> [<].
*XFG: gøre et eller andet for at få nogle flere studerende simpelthen.

Eksempel på I5²⁹:

Om nedenstående eksempel skal det bemærkes, at der i dette tilfælde er flere informanter, der tager initiativ. Når I5 forekommer i enkeltinterviews, vil der naturligvis kun være en informant, der tager initiativ.

*INF1: underviser I derinde. <I5>
*XEM: ja xxx # jeg har et hold førstedelsstuderende.
*INF2: i hvad.
*XEM: i sprog # jeg har lige snakket sjællandsk med dem i <går ha> [>1]
<og de skulle gætte hvor jeg kom> [>2] [>3] fra.
*INF2: <sjællandsk> [<1].
%com: efterligner dialekt.
*INF2: <ha> [<2].
*INF3: <ha> [<3].
*INF1: hvad er hvad er de:t <øh:> [>] for en udda[/] er det dansk eller.
*INF2: 0<[% rømmer sig]> [<].
*XEM: ja det er på dansk # så skal de have sådan en
<introduktion til det> [>1] [>2].
*INF3: <ja xxx> [<1].
*INF1: <ja ja> [<2].
*INF2: nå det er intro +/-.
*XEM: ja <ja me[/] xxx> [>].
*INF2: <introseme[/]> [<] <introsemesteret> [>].
*INF1: <xxx> [<].
*XEM: nej det er blevet afskaffet.
*INF2: har man ikke det mere.
*XEM: nej øh otteogtres er forbi [%slår sig i hænderne].
*INF2: nå.
*XEM: n[/] nu har vi strammet op [!!] ha.
*INF2: aha.
*INF2: der kom en <øh xxx> [>].
*INF2: <nu skal man tage> [<] eksamen nu får man den ikke mere
<bifagseksamen> [>].
*XEM: <nej> [<] # nu nu har du der er ingen valg mere # nu får du tre
områder # teksthistorie # tekstanalyse og sprog # nu hedder det tre
videnområder.
*INF2: aha.
*XEM: og plus et valgfrit fag # så i sprog skal du alle # sproglige
discipliner igennem.
*INF2: nå.
*XEM: fra: fonetik <dialektologi> [>]. I5>
*INF2: <jeg kan huske jeg> [<] havde tretten kasser at vælge <imellem> [>].

I6 – Kamp om ordet

Som kamp om ordet kodes passager, hvor to eller flere deltagere taler samtidig eller parallelt med hinanden, og hvor ingen af deltagerne viger fra ”gulvet”. Det vil sige, at talerne fastholder ordet trods modinitiativ, eller at de gensidigt tager flere initiativer uden at få respons. Kamp om ordet kan derfor være med eller uden overlap, uafsluttede ture og afbrydelser. Der behøver ikke at optræde tre

²⁹ Dette eksempel erstatter et tidligere eksempel (januar 2011).

turpar, før en passage kodes som I6, men der skal som et minimum indgå tre *taleture*, hvori deltagerne kæmper om ordet, før en passage kodes I6.

I6 adskiller sig fra I4 ved, at mens deltagerne i I4 samarbejder om et fælles fokus, modarbejder de hinanden i Kamp om ordet.

Relevant for følgende samtale typer:

Alle

Koden består af:

- Samtidig eller overlappende tale, hvor flere deltagere kæmper om ordet, dvs. fastholder turen trods modinitiativ.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter, når der tales parallelt eller samtidigt.
- Koden slutter, når kun en af deltagerne har ordet igen.

Eksempel på I6³⁰:

- *INF2: <det> [<4] lugter også. <I6>
- *INF1: men altså.
- *INF2: det er en anden lugt der er med sådan altså jeg kan mærke nogle
<gange når jeg k[>] [>].
- *INF1: <nå ja men det> [<] er måske bare et spørgsmål <om man man
man e:r> [>].
- *INF2: <når jeg kører med Gert så kan jeg> [<] lugte de har nogle gange
haft en hund i bilen den er pæn ren bilen du kan ikke se det men
der e:r altså sådan en: # jeg ved ikke om den der d[>] hår:lugt eller
pelslu[>] det er sgu <sådan specielt> [>].
- *INF1: <nå men det er måske> [<] også bare et spørgsmål om at vænne sig til
det ikke # men altså jeg tror det har noget at gøre <med xxx at>
[>1] være <vant til ikke> [>2].
- *INF2: <men det er da også fordi man ik[>] [<1].
- *INF3: <xxx lugten> [<2] <i> [>] bageriet.
- *XEM: <mm> [<].
- *INF2: det er da også fordi man ikke er v[>] ja det er fordi <man ikke
er vant> [>1] til <hunde> [>2].
- *INF1: <har I haft hund> [<1]. <I6>
- *XEM: <ja> [<2] # men deres øh mine forældre har hund jeg kan
lugte det i deres bil.

17 – Informant tager stærkt initiativ, og anden informant svarer

Denne kategori er primært relevant i gruppesamtaler (med eller uden interviewer), idet der tale om, at en af informanterne tager styringen i forhold til en eller flere andre informanter i en kortere eller længere sekvens. Den styrende informant tager et stærkt initiativ i form af fx et spørgsmål, en ordre eller en anmodning, som afføder samtale blandt informanterne over flere ture, hvor den initiativtagende informant har det overordnede initiativ. Intervieweren er enten ikke til stede eller lader informanterne styre samtalen.

³⁰ Dette eksempel erstatter et tidligere eksempel (januar 2011).

Bemærk, at denne kode kun gælder snak blandt informanter. En informants snak med en ikke-informant, fx et barn eller en udefrakommende, kodes ikke her. Sådant snak kodes til gengæld som aktivitetstypen Asi, samtale med ikke-informant. Husk at en ny deltager i løbet af samtalen kan opnå informant-status, hvis denne over længere tid deltager i samtalen.

Relevant for følgende samtale typer:

Gruppeinterview, bekendt/ukendt
Gruppesamtale uden interviewer

Koden består af:

- Henvendelse med stærkt initiativ, typisk spørgsmål, fra en informant til en eller flere andre informant(er).
- En eller flere andre informanternes respons herpå over flere ture.
- Minimum tre turpar med informant-snak.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter, hvor initiativet starter.
- Koden slutter, når turene ikke længere returnerer til initiativtageren, eller når interviewer tager initiativ.

Eksempel på I7³¹:

*ABC: og så skal de også så har Amina fået dem til at ryge og # så skal vi smugle noget med sådan ikke # men jeg gid[/] jeg ryger ikke det gider jeg ikke jeg ved ikke hvorfor # drikke kan jeg godt.

*DEF: er der tyrkiske piger i jeres klasse der ryger. *initiativ*

*ABC: nej men de skal på lejrskolen ikke. *respons*

*DEF: <ha> [>].

*MNO: <ha> [<].

*DEF: skal de ryge på lejrskolen bare sådan for at være smarte. *initiativ*

*ABC: ja. *respons*

*DEF: weeah ha.

%com: weeah er en lyd der underspillet indikerer at DEF ikke synes det er smart at ryge.

*DEF: skal vi også finde på noget <hvor vi er smarte> [>]. *initiativ*

*MNO: <ja> [<]. *respons*

*ABC: <det skal du ikke sige til nogen> [<].

*TUV: nej nej jeg tier stille.

*DEF: drikke kakaomælk på femten minutter <ha> [>] # nej.

*MNO: <ha> [<].

*XPQ: skal I begge klasser på samme lejrskole.

*MNO: nej.

I8 – Monolog

Som monolog kodes enetale, hvor taleren selv bestemmer, hvad der tales om gennem en længere passage. Det er karakteristisk for monologen, at taleren behandler interviewerens bidrag som returytringer eller opklarende spørgsmål og dermed ikke som bidrag, der på nogen måde bestemmer talens retning. Der er altså tale om passager, hvor enetaleren har styring over interaktionen. Om enetaleren har styring over interaktionen eller ej, afprøves i forhold til eventuel emneudvikling: ved monologer begrænser taleren sig ikke til kun at besvare det forudgående spørgsmål.

³¹ Fire eksempler på passager, der ikke skal kodes, er blevet slettet, da de var misvisende (januar 2011).

I8 kan også kodes i tilfælde, hvor der ikke er tale om egentlig emneudvikling eller skift i emnet, men hvor man vurderer, at emnet udfoldes tilstrækkeligt. Det kunne være, hvis der følger en genre fx en specifik redegørelse eller narrativ, således at taleren udvider svaret eller talen mere end det forventede. Et åbent spørgsmål fra interviewereren forhindrer altså ikke, at svaret kan kodes som en I8, selvom svaret kan siges overordnet at holde sig til spørgsmålet³².

Udgangspunktet kan være et svar på det stillede spørgsmål, men ved monologer udfoldes, udvikles eller skiftes emnet derefter. Det er dog ikke et krav for en monolog, at den er affødt af et spørgsmål fra interviewereren. Monologer, der initieres af informanten selv, f.eks. på baggrund af en telefonsamtale, kodes også³³.

Længden af enetalen kan desuden opfattes som et retningsgivende kriterium, der kan hjælpe til at afgøre, om en passage skal kodes som I8. Eftersom der kun er tale om et retningsgivende kriterium, kan der ikke gives nogen absolut bestemmelse af monologens længde, men på baggrund af en række analyserede tilfælde kan følgende mål give et fingerpeg:

Minimum 100 ord, minimum 9 linjer i clan-udskrifter, minimum 6 turenheder (dvs. grammatiske og pragmatiske enheder hvis færdiggørelse gør det muligt for en ny taler at byde ind).

Relevant for følgende samtale typer:

Alle

Koden består af:

- Monologisk tale, dvs. længere enetale hvor taleren styrer talens retning.
- Spørgsmål eller kommentarer der behandles som opklarende spørgsmål eller returytringer.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter ved enetalens begyndelse eller ved det spørgsmål, der afføder den lange passage.
- Koden slutter, når enetalen ophører.

Eksempler i I8:

*XTC: hvad er det i øjeblikket øh hvem er det har øh borgmesterposten i Fuglebjerg.

*IJK: det øh er Venstre.

*XTC: mm mm.

*IJK: der har det # og øh # der er øh Venstre og Konservative og så # nu Borgerlisten der # de er gået i: øh # teknisk Valg[/] # §s:ammenarbejde hh sådan så at hh # i tilfælde af at vi skulle få flertallet hvad vi jo håber på # så: vi kan sætte os på # Borgmesterposten igen # for vi ha:r jo # Socialdemokratiet og vi har # noget der hedder en # Tværsocialistisk gruppe # som er meget aggressiv her # og som gerne vil bruge de penge # som der # kan skræbes sammen.

*XTC: mm.

*IJK: og vi skulle jo helst have # skatteprocenten lidt ned # og så: få samlet lidt sammen i kassen.

*XTC: mm.

*IJK: så vi har råd til og # og gøre det som der bliver gjort her # sådan så vi # kan få: noget industri hertil og vi vil jo gerne have # lavet nogle boliger til # de unge mennesker så de

³² Dette afsnit er tilføjet til manualen i oktober 2010.

³³ Den sidste præcisering er tilføjet i oktober 2010.

kan # blive boende her under uddannelse og.

*XTC: mm.

*IJK: fordi det er trods alt dem vi skal # når vi bliver gamle så skulle de jo gerne forsørge os # så det skal vi jo sådan set tænke[/] til at tænke på.

I ovenstående passage svarer IJK på spørgsmålet fra XTC, men forholder sig i forlængelse heraf tydeligvis meget frit til oplægget og taler på eget initiativ videre, så emnet udvikles bort fra det, spørgsmålet lagde op til.

Eksempel på I8³⁴ (bemærk at det opklarende spørgsmål/kommentaren ”nå okay nå sammen ” med lærerne så uh” fra interviewerens ikke ændrer, at det er informanten, der styrer talens retning, selvom informanten svarer på det (”ja ja”)):

*XMS: var ʘ du glad for at gå der eller hvad <I8

*INF: ʘ men ʘ

*INF: ja det ʘ var jeg ʘ meget ikke ʘ altså ja det synes jeg

*XMS: ʘ men ʘ

*XMS: ʘ ja ʘ

*XMS: ʘ ja ʘ

*XMS: ja

*INF: øh

*INF: 0.

%events: tsk

*INF: men det er også meget jeg synes vi havde enormt meget øh lærerkontakt der også faktisk vi spillede vi lavede sådan et håndboldhold

*INF: ʘ med lærerne hvor vi spillede simpelthen i en i øh ganske almindelig turnering serie fire håndbold sammen med dem

*XMS: ʘ ja ʘ

*XMS: nå okay nå sammen ʘ med lærerne så uh

*INF: ʘ ja ja ʘ

%comments:<2w> der siges [wow]

*XMS: hh

*INF: så der havde vi jo meget med Toft og Nørregaard og

*XMS: uh det ʘ lyder ʘ det lyder

*INF: ʘ ja ʘ

*INF: ʘ det var det ʘ

*INF: ja vi spillede vi var der jo

*INF: næsten altid i weekender også vi havde langt hjem

*XMS: ja

*INF: så så i mange perioder var vi der jo i måske tre fire fem uger i træk ikke

*XMS: ja

*INF: så så vi havde jo en helt anden kontakt end end dem der tog hjem hver weekend ʘ kan man sige ikke ja

*XMS: ʘ ja ja for søren ʘ

I8>

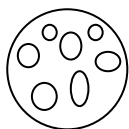
³⁴ Eksemplet erstatter et tidligere eksempel (januar 2011)

Eksempel på passage, der ikke kodes som monolog:

- *XJM: det er ikke en by hvor servicen står i: står i højsædet # hvad
<tager> [>] I tit til øh Holbæk.
- *LAL: <ne:j> [<].
- *LAL: ja: nu er det også sådan at øh min svigermor bor i Holbæk <så vi>
[>1] ta[/] vi t[/] tage:r gerne derind en gang om ugen og spiser
o:g <€> [>2] går lige i forretninger og sådan <€> [>3] men øh #
ellers ø:h # er det ikke Holbæk vi tager til vi vil hellere tage til
Roskilde fordi det er en <# det er en> [>4] ordentlig by ha <€> [>5]
ja der e:r altså det er nemmere at komme til <øh> [>6] altså at
parkere <og> [>7] så videre og tilkørselsforhold er bedre.
- *XJM: <okay> [<1].
- *XJM: <ja: ja:> [<2].
- *XJM: <ja> [<3].
- *XJM: <0 [% rømmen]> [<4].
- *XJM: <det er en ordentlig by okay okay> [<5].
- *XJM: <ja:> [<6].
- *XJM: <ja:> [<7].
- *XJM: nå okay øh I har en bil <men ja:> [>] okay ja.
- *LAL: <vi har bil ja:> [<].

Denne passage kodes ikke som en monolog, da LAL's taletur ikke indebærer klar emneudvikling. Desuden er hendes taletur kortere, end det retningsgivende kriterium foreskriver.

6. Genrer – G

Eggins & Slade (1997) skelner mellem to former for tekstpassager i samtaler, nemlig ”chat” og ”chunks”. I modsætning til chat, som er samtale, hvis struktur bliver skabt lokalt, og derfor er meget lidt forudsigelig mht. struktur og indhold, har chunks en global makrostruktur, og indholdet er også til dels forudsigeligt. Med andre ord er chunks det, andre traditionelt har karakteriseret som ”genrer”.

På baggrund af data og i dialog med litteraturen har vi valgt at skelne mellem otte forskellige genrer: Narrativ, Specifik redegørelse, Generel redegørelse, Soap box, Sladder og nedsættende omtale, Betroelse, Refleksion og Vittighed. Nogle af disse har en klar specifik funktion og kan derfor ses som hørende ind under en af kategorierne på makrosproghandlingsniveauet, men vi har valgt at placere dem samlet på genreniveauet for systematikkenes skyld. Andre talesprogsgenrer, fx skænderi og rådgivning, som meget vel kan optræde ofte i andre samtale typer, er meget sjældne, nærmende sig det ikke-eksisterende, i de sociolingvistiske interviews og gruppesamtaler i vores data, og de er derfor ikke med her.

Vi koder de enkelte passager, hvis de obligatoriske strukturelementer og træk i definitionen af den enkelte genre forekommer, og det gør vi også, selvom disse afbrydes af noget andet, hvis de adskilte passager indholdsmæssigt hænger sammen og dermed ville være kodet som én genre. Det vil sige, at i en passage, hvor fx en narrativ påbegyndes, afbrydes af samtale med en udefrakommende (Asi), fortsættes igen og afsluttes, kodes både den første og den sidste narrativpassage som *Gna*, uanset at de to passager ikke hver især kvalificerer til koden, eftersom de tilsammen udgør en narrativ.

Gna – Narrativ

En narrativ er ”én form for sproglig-kommunikativ fremstilling af fortidig erfaring” (Møller 1993: 113) – eller, med andre ord, en gengivelse af en selvoplevet, enkeltstående, unik og tidsfæstet begivenhed, som af taleren fremstilles som fortælleverdige.

Formålet med at fortælle en narrativ er ifølge Eggins & Slade (1997) at underholde, men de kan også være et middel til at dele oplevelser og vise enighed og fælles forståelser af omverdenen, da de både indeholder repræsentationer af verden og reaktioner på begivenheder. Gennem narrativer fortæller man ikke bare, hvad der er sket, men også hvordan man har det med det – dvs. at værdier, holdninger og forskellige perspektiver bliver til (Eggins & Slade, 229). Derved giver historiefortælling samtaledeltagerne mulighed for at bedømme og bekræfte deres samhørighed med andre.

Hos Eggins & Slade (1997) rangerer den klassiske aristoteliske eller labovske narrativ (Labov & Waletzky 1967) som en af flere underkategorier til genren ”historiefortælling” (storytelling), og da der er væsentlige fællestræk mellem medlemmerne af historiefortællingskategorien, koder vi derfor de tre af disse undergenrer som ”narrativer” under ét.

Narrativ-koden *Gna* bruges altså til at kode dels en klassisk narrativ, en anekdote og et exemplum. Fælles for disse er følgende definerende træk:

- Fortællingen omhandler en fortidig, afsluttet, unik begivenhed, dvs. den er afgrænset i forhold til tid, sted og personer (derved adskiller den sig fra fx redegørelserne nedenfor).
- Begivenheden er selvoplevet, dvs. at fortælleren indgår som aktant (men ikke nødvendigvis hovedperson) i fortællingen.
- Begivenheden fremstilles som fortælleverdige.

(fra Erik Møller 1991 og 1993)

Ud over disse træk indgår der i en "fuld" narrativ fem strukturelementer, hvoraf dog kun 3 og 4 er obligatoriske:

	1	2	3	4		5
Klassisk narrativ	(Indleder)	(Orientering)	Complicating Action	Evaluering	Løsning	(Afslutter)
Anekdote			Bemærkelsesværdig begivenhed	Reaktion		
Exemplum			Hændelse	Fortolkning/morale		

1) Indlederen kan være

- et resume af fortællingens tema, betydning eller konsekvenser for nutiden

fx *"Og så mistede jeg min ring"* eller *"Jeg kan da tale i dag, det kunne jeg ikke forleden"*

- en forbinder ml. den foregående talestrøm og den kommende

fx *"Det minder mig om da vi var i Grækenland"*.

2) Orientering

Her etableres en "scene" med hvem, hvad, hvor og hvornår

fx *"Det var en søndag, og vi vidste ikke, hvad vi skulle lave, da vi kom hjem fra kirke"*

3) Handlingssekvensen

I vores definition af en narrativ kan handlingssekvensen bestå af enten en bemærkelsesværdig begivenhed, en hændelse eller en handlingssekvens. I modsætning til i redegørelserne vil formålet med denne ofte være at underholde eller videregive erfaring, og dette element vil derfor handle om noget "fortælleverdigt".

En handlingssekvens består af minimum to narrativsætninger i kronologisk rækkefølge

fx *"Jeg gik hen til bageren. Jeg mødte en gammel ven."*

En narrativsætning er en hovedsætning med et handlingsverbum i enten imperfektum (eller tempusformer, hvor imperfektum indgår) eller historisk præsens. (Møller 1993 s. 98).

Et handlingsverbum udtrykker en fysisk eller mental handling, fx *gik, tænkte, sagde, mødte, besluttede, blev brugt, havde spist*, men replikker, dvs. direkte og dækket tale, tælles også med som enkeltstående handlinger (= "sagde"). Eksempler på ikke-handlingsverber er fx *var, boede, hed, kendte, sad, lå, kunne*

I den klassiske narrativ skal der være en såkaldt temporal lås mellem minimum to af sætningerne, dvs. at (dele af) begivenheden vha. handlingsverberne fremstilles i kronologisk rækkefølge. Det betyder, at hvis sætningerne byttes om, ændres det semantiske indhold, dvs. at historien bliver en anden. "Handling A, så handling B" ≠ "Handling B, så handling A" (Møller 1993 s. 95-96).

Hvis historien altså lyder "*Jeg mødte en gammel ven. Jeg gik hen til bageren*", er det en anden historie, der fortælles. Og en fortælling som "*Jeg mødte en gammel ven. Før jeg mødte ham, gik jeg hen til bageren*" duer heller ikke som handlingssekvens, da der ikke er kronologi i fortællertid. Dette gælder dog kun, hvis fortællingen afsluttes her efter de to sætninger. Hvis der følger en tredje narrativsætning efter "*Før jeg mødte ham, gik jeg hen til bageren*" med en senere kronologi, fx "*Min ven fortalte mig noget mærkeligt*", er der igen tale om en handlingssekvens, fordi *mødte* og *fortalte* gengives kronologisk, nemlig: "Handling B, før den handling A, og så handling C".

4) Evaluering, reaktion eller fortolkning

Begivenheden eller hændelsen skal ledsages af en eller anden form for evaluering, reaktion eller fortolkning, dvs. en tilkendegivelse af, hvad begivenheden betød for taleren selv og evt. for medaktører og omgivelser. Det kan også være en morale. Evalueringen kan leveres undervejs, og den kan også komme fra en anden end fortælleren. Uden nogen form for evaluering er der ikke tale om en narrativ, men om en redegørelse.

Det er netop evalueringen, der holder historien kørende, og som skaber dens betydning i konteksten (Eggins & Slade 237).

5) Afslutning

Afslutning eller afrunding, ofte i form af en evaluering.

Karakteristisk for en anekdote er, at den ikke har nogen eksplicit løsning, men der bliver til gengæld reageret på begivenheden, fx gennem beskrivelse af begejstring, frustration, pinlighed, ydmygelse eller lignende. (Eggins & Slade 1997: 237, ref. til Plum 1988, Rothery 1990).

Særligt for et exemplum er, at det indeholder et eksplicit budskab om, hvordan verden burde eller ikke burde være. Det centrale er ikke gengivelsen af begivenheder som problematiske (som i narrativer og anekdoter), men i stedet makro-begivenhedens kulturelle betydning, dvs. hændelsernes betydning inden for konteksten af den kultur, den fortælles i (Plum 1988: 22).

De forskellige strukturelementer kan leveres af både informant, medinformant (fx ægtefælle) og interviewer.

Relevant for følgende samtale typer:

Alle

Koden består af:

Gengivelsen af en selvoplevet fortidig, fortælleværdig begivenhed med flg. strukturelementer:

- (Indleder)
- (Orientering)
- Handlingssekvens, bemærkelsesværdig begivenhed eller hændelse
- Evaluering, fortolkning eller morale
- (Afslutning)

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter ved begyndelsen af det første af de nævnte strukturelementer.
- Koden slutter ved slutningen af det sidste af de nævnte strukturelementer.

Eksempel på narrativ:

*ABC: hvor han tabte den ind mellem benene.
*XFG: ha.
*ABC: ude ved sto[/] ja det kan jeg sgu godt huske det er rigtigt.
*XFG: ja det er fantastisk.
*ABC: gud ja nu kan man begynder man så småt at kunne huske.
*XFG: ja ja.
*ABC: jeg kan også huske jeg kan ikke huske om det var # var det *indledning*
Manchester der også boede derude der kan jeg var jeg meget *orientering*
for de havde alle sammen træningsdragter på.
*XFG: ja.
*ABC: så kom George Best ud # han havde ikke træningsdragt på *handling "kom"*
så kan jeg <huske> [>].
*XFG: <nej> [<].
*ABC: han havde de der lange stubbe.
*XFG: ja.
*ABC: og så lå der sådan nogle små butikker foran Trafalgar der lå blandt *orientering*
andet sådan en sølv[/] # butik med sølvvarer der solgte George Jensen.
*XFG: ja.
*ABC: og så spurgte han om spurgte vi om han ikke # *handl. "spurgte"*
nej men jo han skulle lige over # og købe noget så sk[/] #. *handl. "sagde"*
*XFG: nå.
*ABC: skulle vi få alle de autografer.
*XFG: nå.
*ABC: og vi var jo pisse heldige for der var ikke andre der <var> [>]. *evaluering*
*XFG: <nej> [<].
*ABC: åbenbart ikke nogen der havde fået opsporet det var jo et problem
hvis der stod hundrede.
[...]
*ABC: og så stod han bare og hamrede [!!] de der plovmand ned i disken *handl. "hamrede"*
jeg tænkte hvad sker der # og tænkte bagefter tænkte jeg *handl. "tænkte"*
hvorfor fanden har han ikke bare skrevet en check.
[...]
*ABC: og så spankulerede han ind igen # men jeg var så *handl. "spankulerede"*
imponeret over han ikke der er ingen der har turdet sige *handl. "var imponeret"*
til ham hvorfor # du skal jo også have træningsdragt på. *afslutning*
*XFG: ja.
*ABC: han havde privattøj på.
*XFG: ja.
*ABC: alle de andre spankulerede rundt i <træningstøj> [>]. *handl. "spankulerede"*
*XFG: <ja> [<].
%com: #.
*XFG: har du den endnu # autografen.
*ABC: nej dem har jeg givet til øh en af min f:ars kollega ude på Holmen #.
*XFG: ja # aha.
*ABC: jeg havde dem sgu i mange år <gemt> [>].
*XFG: <aha> [<].
*ABC: både Beckenbauer og Gerd Müller og <Johannes Löhr Johannes Löhr> [>].
*XFG: <og og mm ja:> [<].

*ABC: og Wolfgang Owerath .

*XFG: ja.

Eksempel på Gna:³⁵

*INF: vi havde også en vi havde en episode kan jeg huske hvor vi <Gna

*INF: en eller anden nat havde

*INF: startet køkkenet op ikke r altså på r gl- på værelset ikke med kartoffelmos og pølser og lige r pludselig så åbnede døren og så træder Toft ind

*XMS: l ha l

*XMS: l ha l

*XMS: l ha l

*XMS: ha

*INF: og vi tror at

*INF: det hele brænder sammen ikke også og det eneste ha han skulle have det var han skulle have hans pølser ikke ha r ha

*XMS: l ha l

*XMS: ah r det er fint

*INF: l det l

*INF: ja

*XMS: ja

*INF: på den måde der havde vi jo en super kontakt r med

*XMS: l ja der lyder til l

*XMS: der har været lidt rummelighed der r altså r ja

*INF: l ja det var der l

*XMS: l ja l

Gna>

Eksempel på en Gna, der kan minde om en Gsr³⁶:

*INF: men hun tog øh meget overhånd og satte

*INF: dagsordenen eller

*INF: meget styrende

*INF: øh

*INF: og der var et tidspunkt hvor vi kom derop hvor <Gna

*INF: der var et øh skænderi mellem dem

*INF: øh

*XSS: om det

*XSS: eller

*INF: nej de var bare øh det var lige i starten altså min far han havde været single i

*INF: ti år og det

*INF: og hun havde også været single

*INF: øh

*INF: så det der med forhold det skulle de lige ind på igen tror jeg

*INF: men øh der var min far der øh begyndte han i hvert fald at græde og kom ned til os og sagde

³⁵ Eksemplet erstatter et tidligere eksempel (januar 2011)

³⁶ Eksemplet erstatter et tidligere eksempel (januar 2011)

at han troede at
 *INF: at Laila som min stedmor hedder at hun f-
 *INF: flyttede igen
 *INF: fordi det gik ikke eller så noget
 *INF: og det sådan et eller andet sted så
 *INF: nå
 *INF: det var da træls
 *INF: for ham
 *INF: nu havde han lige fundet en han var glad for og
 *INF: men
 *INF: vi var sådan et eller andet sted at
 *INF: så kunne vi få vores far igen Gna>
 *INF: vi var vant til når vi var deroppe så var det
 far
 *INF: vi var sammen med

Gsr – Specifik redegørelse

I specifikke redegørelser forklares, beskrives eller genfortælles begivenheder med det umiddelbare formål at redegøre for et konkret forløb³⁷. Her er tale om gengivelser af hændelser eller oplevelser, som har fundet sted for den, der fortæller. Således er det et krav for specifikke redegørelser, at det forløb, der redegøres for, er selvoplevet, men informanten behøver ikke at være hovedaktør i forløbet, vedkommende skal blot have deltaget i og eller oplevet det (se eksempel nedenfor)³⁸. Redegørelserne indeholder handleverber, og de indledes ofte af et ”hvad”- eller ”hvordan”-spørgsmål fra interviewer. Redegørelsen adskiller sig fra narrativen ved bl.a., at der ofte er færre detaljer, at der ikke fortælles noget ”fortælleverdigt”, dvs. at der ikke nødvendigvis fortælles ”frem imod” en pointe, og desuden, at der i redegørelsen *kan* optræde evaluerende elementer, men det evaluerende bliver ikke centralt. Tonen er beskrivende, sådan at der fx fortælles efter skabelonen ”og så ... og så ... og så ...”. Eksempler er redegørelser for uddannelses-, karriere- eller sygdomsforløb.

Hvis der blot er tale om redegørelse for konkrete forhold, fx hvordan talerens familie er skruet sammen, eller hvordan arbejdspladsen er organiseret, kodes der ikke. Minimale svar på konkrete spørgsmål kodes ikke som redegørelse.

Blandingsformer, hvor der veksles mellem specifik og generel redegørelse, sådan at passagen ikke med rimelighed kan karakteriseres som enten det ene eller andet, kan kodes med en kombinationskode.

Relevant for følgende samtale typer:

Alle

Genren består af følgende elementer:

- (Indleder, fx i form af spørgsmål fra interviewer).
- (Orientering om tid, sted og aktivitet).
- Redegørelse for specifikt forløb, fx uddannelses-, sygdoms- eller karriereforløb.
- (Afslutning, fx i form af evaluering).

³⁷ For at kunne tale om et forløb, skal der være mindst to handlinger (tilføjet oktober 2010).

³⁸ Denne præciserende sætning er tilføjet i oktober 2010.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter ved interviewers spørgsmål til specifikke faktuelle oplysninger eller ved en informants uopfordrede gengivelse af konkrete oplevelser eller begivenheder, ordnet som forløb.
- Koden slutter, når der skiftes til noget andet.

Eksempel på Gsr:

*XJM: har du været i militæret.

*RST: det har jeg ja men ikke i søværnet <ha det vil sige altså> [>1] da: jeg gik i niende klasse da: øh [% tsk] hh da hvad hedder det søgte jeg optagelse i ø:h øh som kon[/] øh konstabel <€> [>2] i søværnet <€> [>3] øh men kom ikke ind [!!] <€> [>4] øh så tænkte jeg altså de ville så de de foreslog mig jeg tog øh tiende klasse og teknisk hh <forberedelse> [>5] og så kunne jeg så søge ind i som øh [% smask] hvad søren var det jeg skulle jeg ville være hh maskinmester tror jeg det var <eller> [>6] det det var sådan et eller andet nede i maskinen i hvert fald ikke <€> [>7] hh og da havde jeg så ikke lyst til at gå mere i skole så øh <jeg> [>8] sprang ind i hæren <€> [>9] og de:t det det var altså ikke det kom ikke god lys da jeg kom hjem og fortalte <det hh så:> [>10] men det men det gjorde jeg altså <€> [>11] og var derinde i: knap tre år i Slagelse.

*XJM: <nå okay ha> [<1].

*XJM: <okay> [<2].

*XJM: <ja> [<3].

*XJM: <nå> [<4].

*XJM: <ja> [<5].

*XJM: <ja okay> [<6].

*XJM: <ja> [<7].

*XJM: <nå:> [<8].

*XJM: <okay ja> [<9].

*XJM: <ha nej> [<10].

*XJM: <ja ja> [<11].

*XJM: ja okay ja # ja # i øh Slagelse # tre år.

Eksempel på en forholdsvis kort Gsr³⁹ (de kan godt være endnu kortere). Eksemplet har to handlinger og en lille evaluering (den er dog hverken obligatorisk for koden, eller særlig dominerende):

*INF: altså på mit første stræk der fløj jeg ned til <Gsr

Langå

og da jeg da jeg r kom ned til

*XMS: l okay l

*INF: Støvring i i det fly jeg fløj i den dag

så så kunne jeg altså ikke komme hjem igen r så

er der ikke noget at gøre

*XMS: l nej l <Gsr>

Eksempel på Gsr⁴⁰, hvor informanten ikke er hovedaktør, men fortæller handlingen, som han selv har oplevet den (derved lever passagen op til kravet om, at det er selvoplevet):

[Informanten taler i telefon, afrunder og lægger røret på hvorefter han fortæller følgende:]

*INF: Mona har været til tandlæge i mandags <Gsr

* INF: 0.

%events: støj

³⁹ Eksemplet er tilføjet til manualen januar 2011

⁴⁰ Eksemplet er tilføjet januar 2011

*INF: hh det er jo sådan set også fint nok

*INF: så har hun så f- eller hun var for lang tid
siden hun havde haft ondt i tænder i meget langt
tid hh

*INF: så var det kommet og gået så havde hun glemt
det og lige pludselig så begyndte det altså at
gøre så ondt så var hun nødt til at

*INF: så fik hun lige akuttid og fik et eller andet
hh så f- de kunne ikke se noget så fandt de
nogle huller ved en

*INF: røntgen

*INF: fidus

*INF: så fik de havde heller ikke tid til at lave dem
men de borede det da ud og så fik hun noget
nellike- hh 「-bedøvelse eller hvad det var for
noget jeg ved sgu ikke hvad 「 det var noget
så var hun så oppe og få lavet det i mandags
hh

*XMM: ı mm ja det ı

*XMM: ı nej ı

*INF: så blev da hun kom hjem derfra så begyndte hun
simpelthen at få så ondt i hovedet

*INF: og det har hun så haft mandag tirsdag

*INF: og onsdag

*XMM: ej

*INF: jo

*INF: så jeg var til vagtl- eller op apoteket i
går for at

*INF: hente noget endnu stærkere end lige de der
almindelige hh pinex eller pamol eller hvad de nu
hedder ja

*XMM: de de er vel ikke forhåbentlig ikke kommet til at
rage ved et eller andet eller sådan noget 「 en
nerve eller

*INF: ı hh nej men hun havde da glemt at fortælle ı at
hun havde fået en rod- rodbehandling

*XMM: nå ja

*INF: det hun havde så lægen tandlægen lige glemt at
fortælle det ha 「 hh hh og så havde hun så
også glemt at fortælle at når man får en
rodbehandling så kan man altså godt få rigtig meget
ondt i hovedet øh

*XMM: ı ej ı

*INF: et par dage efter

*XMM: ja

*INF: jo så vi var ved at gætte på var det

*INF: bihulebetændelse og hvad det ellers kunne ha 「 have
hh ja

*XMM: ı ja ı

*XMM: nå

*XMM: øv 「 ja

*INF: ı nej ı så

*INF: nej så det var tandlægen der ringede lige nu for
at høre hvordan det gik hh

*XMM: 「 hh

*INF: 』 hh 』 så Gsr>

*XMM: er der er det en tand- ja der er tandlæge her
i byen ikke der er

Eksempel på Gsr⁴¹:

Eksempel på en passage som ikke kodes Gsr fordi der er for lidt selvoplevet forløb.

*INF: nej så nu vi har vi jo så også nogle venner <Gsr
der er flyttet her det er så Mette og hh xxx
som du har 「 talt med

*XMM: 』 mm 』

*INF: de var så ude ved Kalundborg hh de sagde

*INF: I kommer aldrig over og besøger os hh nej men
nej men det skal også planlægges og det skal hh

*XMM: ja Gsr>

Ggr – Generel redegørelse

Vi koder beskrivelser af genkomne begivenheder, rutiner eller generelle processer og forløb som Generel redegørelse. Det kan konkret dreje sig om beskrivelser af, hvordan processer i arbejdet foregår, hvordan lege i barndommen kunne foregå, eller lignende. Fælles for kategorien er, at deltagerne beskriver, hvordan noget typisk er eller var, hvordan noget plejer eller plejede at foregå. Tonen i en Generel redegørelse er beskrivende.

Minimale svar på konkrete spørgsmål kodes ikke som redegørelse. Blandingsformer, hvor der veksles mellem specifik og generel redegørelse, sådan at passagen ikke med rimelighed kan karakteriseres som enten det ene eller andet, kan kodes med en kombinationskode.

Bemærk at i modsætning til narrativer og specifikke redegørelser behøver generelle redegørelser (Ggr) ikke være selvoplevet⁴².

Relevant for følgende samtale typer:
Alle

Genren består af følgende elementer:
<ul style="list-style-type: none"> • (Indleder, fx i form af spørgsmål fra interviewer). • (Orientering om tid, sted og aktivitet). • Redegørelse for generel proces eller rutine eller for flere begivenheder fortalt som en enhed, fx arbejdsproces eller barndomsleg. • (Afslutning, fx i form af evaluering).

Kodens begyndelse og slutning:
<ul style="list-style-type: none"> • Koden starter ved interviewers spørgsmål til, <i>hvordan</i> noget bliver eller blev gjort, eller ved informantens uopfordrede tale dette. • Koden slutter, når der skiftes til noget andet.

⁴¹ Eksemplet er tilføjet i manualen i januar 2011.

⁴² Sidste bemærkning er tilføjet 8. april 2010.

Eksempel på Ggr:

- *GHI: hvad jeg også kan huske som øh som dreng det var om lørdagen der havde forretningerne # åbent til klokken elleve om aftenen # og så handlede øh mine forældre de handlede på bog # og når så de kom til at skulle betale til den første # så gik hele familien over hos købmanden # og så fik min far han fik en flaske vin og min mor fik en øh æske chokolade og jeg fik sådan et kræmmerhus med urte +/.
- *ABC: af <købmanden> [>].
- *GHI: <\$kræmmerbolcher> [<] ja ja.
- *ABC: fordi I ville betale ha .
- *GHI: ja fordi vi kom over og betalte.
- *ABC: xxx.
- *GHI: det var hans form for bestikkelse ikke.
- *ABC: mm.
- *XEM: ha.

Eksempel på en forholdsvis kort Ggr⁴³:

- *XJB: hvad med Katrine hvad er der godt ved ↑ hende <Ggr
- *INF: ↓ Katrine ↓
- *INF: øh det ved jeg ikke altså at hun hun forstå alle altså n-
- *INF: hvordan skal man beskrive når det er at n- øh
- *INF: at folk bare siger jamen jeg forstår det ikke siger hun okay så tager vi det en gang til ikke
- *XJB: ↑ ja Ggr>
- *INF: ↓ og det ↓ er ikke

Gsb – Soap box

Soap box⁴⁴ betegner en genre, som indeholder ”politiske” tilkendegivelser om, hvordan verden er og burde være. Genren kan indeholde redegørelse for begivenheder, en evaluering af dem og en benyttelse af begge dele til at fremføre et alment synspunkt af ”politisk” karakter (i dette ords bredeste betydning), men da det eneste obligatoriske element er det politiske udsagn, skal der kodes for dette, selv hvis de andre elementer ikke forekommer.

Et politisk synspunkt er et værdiladet ”princip eller en holdning, som er retningsgivende for en persons, organisations eller virksomheds handlinger, beslutninger m.m.” (DDO, *politik*). Det er et krav, at emnet tilhører offentlighedssfæren og principielt vedrører alle, dvs. at det, der udtrykkes i samtalen, indgår i en offentlig tematisering af problemer, som man kan have en holdning til. Taleren tilrettelægger sin tale sådan, at den indgår i en principielt offentlig diskussion om, hvordan vi skal indrette vores fælles samfund. Oplagte emner er fx ”de fremmede”, ”beskatning” og ”miljø”.

Hvad der ses som politisk, varierer givetvis over tid, samtidig med at det i et vist omfang kan variere kulturelt, hvilke emner man foretrækker, men der er som regel forskel på, om man tilrettelægger sin tale som principielt udgørende (endnu) et bidrag til en offentlig diskussion (= soap box), eller om man skræddersyr den som en udtalelse om privatsfæren (=ikke soap box).

Interaktionelt er soap box monologisk i lange sekvenser, og den minder om en offentlig tale holdt til private, men der kan også være flere talere involveret, hvis fx to ægtefæller supplerer

⁴³ Eksemplet erstatter et andet eksempel (januar 2011)

⁴⁴ Navnet kommer i øvrigt fra Hyde Parks Speaker’s Corner, hvor traditionen med at opstille en sæbekasse, som man kan stille sig op på for at udbrede sig om dette og hint til forbigående, stammer fra.

hinanden i fremførelsen af det samme synspunkt. Dermed markerer soap box som genre et ”indbrud” fra omverdenen i den mere eller mindre intime relation, der er etableret mellem de samtalende. Dette indbrud ses allertydeligst de steder, når der fremføres lange monologer om, hvordan man burde tilrettelægge større eller mindre dele af samfundets institutioner eller regler. Når dette sker, er samtalepartnerne reduceret til tilhørere slet og ret. Tonen er ofte belærende, idet taleren forudsætter, at de holdninger, han/hun fremsætter, er almengyldige eller indlysende, og at lytteren deler dem. Dette markeres fx vha. adverbiet ”jo”. De sociocentriske sekvenser, som ofte optræder i disse passager, antyder, at emnet er et, alle har en mening om, hvorfor det gælder om at sikre sig at modtager er ”med” og ikke ”mod”. Der kan dog også forekomme markeringer af, at synspunkterne er subjektive, fx i form af ”jeg synes”, så længe den overordnede vinkel er generaliserende.

Relevant for følgende samtaletyper:

Alle

Genren består af følgende elementer:

- (Redegørelse for begivenheder).
- (Evaluering af disse begivenheder).
- Et ”politisk” udsagn fremført som et alment synspunkt.
- Evt. sociocentriske og modale diskursmarkører, såsom ”jo”, ”vel”, ”ikke også”, ”altså”, ”faktisk”, ”det er klart”, ”jeg synes”.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter ved det første element.
- Koden slutter, når sidste element slutter.

Eksempel på Gsb:

*BCD: Hassan han går da heller ikke ret meget op i religionen.

*HIJ: nej <Hassan> [>].

*TUV: <nej> [<] Hassan han går også til festerne.

*HIJ: han går også til festerne # drikker og ryger og det hele.

*TUV: ha.

*LMN: det synes jeg da også de skal have lov til altså bare fordi jeg kan da godt forstå de vil beholde deres religion ikke også men altså nu # deres forældre bliver alligevel nødt til at acceptere at nu er de kommet til et andet land og <€> [>1] møder danske venner og de danske venner har jo ikke altså for eksempel vi sidder <jo ikke derhjemme går i kirke> [>2] hver søndag jo vel ligesom de sidder og beder jo vel # det gør vi jo ikke.

*TUV: <ja> [<1].

*TUV: <det kan da godt være at nogle af danskerne ikke> [<2].

*TUV: det kan da godt være at nogle af danskerne ikke sådan # øh accepterer deres religion ikke <€> [>1] og så ikke bliver vant til hvad de må og hvad de ikke må.

*LMN: <mm> [<1].

*XPQ: men synes I er der andre grupper omkring ungdomsskolen eller omkring xxx end i skolen # er det forskellige # vennegrupper der er der # de to steder.

LMN udtaler sig generelt om, hvordan folk med en anden religion eller kulturel baggrund end danskernes bør forholde og opføre sig, dvs. hun fremfører et politisk synspunkt. Der indledes med

”jeg synes”, hvilket markerer en subjektiv holdning, men der appelleres vha. bl.a. ”jo” til, at tilhøreren accepterer synspunktet som almengyldigt.

-----
*LMN: jeg synes ikke rigtig altså det # nu er det også fordi at jeg har ikke jeg har ikke øh det jeg har kun gået i øh på et halvt år øh på skole med tyrkere jo ikke også # og jeg er så kommet i en klasse hvor at de øh eller de alle sammen snakker rimelig godt dansk jo ikke også # men jeg synes heller ikke rigtig man kan forlange af nogen fremmedsprogede at de skal kunne vores sprog perfekt vel <€> [>] altså det det synes jeg ikke rigtig man kan forlange det ville være det samme hvis vi kom derned og skulle til at lære deres sprog så ville de vores ord jo også være fuldstændig anderledes jo og forvrængede jo # så det synes jeg ikke rigtig man kan forlange vel det kan selvfølgelig godt være irriterende # og det man kan godt blive irriteret på personen men det det synes jeg ikke rigtig at man kan tillade sig at blive sur over eller noget vel # for det.

Eksempel på Gsb, hvor flere talere arbejder sammen om Gsb'en

*BCD: det var j[/] det er anderledes end nu # i hvert fald # og jeg <tror> [>] også det er anderledes end.
*KLM: <jo> [<].
*KLM: det blev bedre børn dengang.
*XTC: <ja ha> [>1].
*BCD: <nå ha> [<1] det er fordi vi er fra dengang ikke ja ha.
*XTC: ja.
*KLM: hvor man blev opdraget ordentligt.
*XTC: <ja> [>].
*KLM: <så> [<] hvis ikke <# man> [>1] lige var så man skulle være så fik man et par over nakken og så.
*BCD: <ja> [<1].
*BCD: nå <ha> [>1].
*KLM: <vidste man> [<1] det gjorde man ikke en anden gang.
*XTC: nej.
*KLM: så det ha har man jo lært af.
*XTC: ja.
*KLM: det går jo ikke i dag # der får man # der skal man bare tale pænt # og sige.
*BCD: ja.
*KLM: du # må ikke gøre det # kan du lade være med det fy fy.
*XTC: mm.
*KLM: og så skal det være glemt.
*XTC: ja ja.
*BCD: ja.
*XTC: ja: # det er der noget der tyder på at man har fået en generation a:f [% snøft] ikke rigtig kan finde ud af på mange måder # sådan <rigtigt> [>].
*BCD: <ja> [<].
*BCD: det tror jeg også.
*KLM: ja øh det hh skader jo ikke og # få at vide # hvordan man skal opføre sig og ikke skal.
*XTC: <nå der> [>1] skal jo være nogle normer <selvfølgelig> [>2].
*BCD: <xxx> [<1].
*BCD: <hh ja> [<2].
*KLM: ja ja.
*BCD: og hvad der er dit og mit.
*XTC: mm.
*KLM: <det er svært> [>].
*BCD: <der bor der> [<] mange # sådan # børn her omkring jo i øh # kvarteret jo

[% tsk] åh ha # de har sommetider svært ved at finde ud af hvad der er dit og mit.

*XTC: nå.

*BCD: og hvad man: egentlig gør og sådan noget.

*XTC: mm.

*BCD: men øh # sådan skal det jo være # det er jo # nutidens børn ha.

Gsl – Sladder og nedsættende omtale

Denne genre dækker sladder og nedsættende omtale, dvs. negativ kategorisering. Genren er især relevant for gruppe- og ægteskabsinterviewene, da informanterne her kender hinandens omgangskreds, bekendte osv., men den kan også optræde i enkeltinterview, da der godt kan sladres, selvom begge parter ikke kender den, der sladres om – i så fald er der tale om nedsættende omtale.

Vi koder sladder og nedsættende omtale under ét.

Sladder er bredt defineret snak, der involverer nedsættende vurderinger af en fraværende person. Denne person skal være kendt af mindst en af deltagerne, og det er ikke meningen, at vedkommende skal høre sladder. Den nedsættende vurdering er rettet mod kendetegn ved den omtalte person eller dennes handlinger.

Sladder adskiller sig fra genren betroelse ved altid at omhandle andre, så hvis det handler om en af de tilstedeværende, dvs. en 2. person, kodes der ikke. Det nedsættende element adskiller også sladder fra betroelsen, hvorfor rene fakta heller ikke kodes som sladder.

Sladder har tre obligatoriske karakteristika:

1. Fokus på tredje person
2. Den tilgrundliggende opførelse
3. Nedsættende evaluering

1. Fokus på tredje person:

Den person, der sladres om, introduceres og ofte også den afvigende opførelse. F.eks.: ”*Der var en affære mellem den her pige og kokken*”

2. Den tilgrundliggende opførelse:

Taleren/talerne giver beviser eller information, som sætter deltagerne i stand til at komme med nedsættende evalueringer. F.eks.: ”*Hun brugte enhver undskyldning til at gå over til ham.*”

3. Eksplicit eller implicit nedsættende evaluering:

Kan være evaluering af opførelsen: ”*hele hospitalet grinede ad det*”, af den omtalte: ”*hun er helt til grin nu*”, evaluering ved manglende forståelse: ”*jeg kan slet ikke forstå det*” eller ved alternativ opførelse: ”*jeg ville have holdt det mere hemmeligt*”.

Ud over disse tre obligatoriske elementer er der fem mulige strukturelementer:

4. Undersøgelse: Deltagere søger efter flere detaljer, mere sladder. Fx ”*Er de så sammen nu?*”.

5. Opsummering: En tematisk opsummering over den begivenhed eller opførelse, der er blevet talt om. Fx ”*Tænk sig, alle vidste, de havde en affære, det var ret underholdende*”.

6. Forsvar: En lytter er uenig med taleren og forsvarer den, de sladrer om. Fx ”Ej sådan synes jeg slet ikke, han er”.

7. Svar på forsvar: Taleren svarer på forsvaret. Fx: ”men han sagde altså det der til hende”.

8. Indrømmelse: Efter ”forsvar” og ”svar på forsvar” kan en af parterne komme med en slags indrømmelse, og derved opnå et kompromis. F.eks.: ”ja okay det er da også lidt underligt”

Nedsættende omtale, eller negativ kategorisering, har tre obligatoriske træk, som kan sidestilles med de obligatoriske træk i sladder, idet der er:

1. Fokus på tredje person(er)
  2. Karakteristiske træk
  3. Negativ evaluering
- (Antaki og Widdicombe 1998)

1. Fokus på tredje person(er)

Der omtales en eller flere tredjepersoner, evt. i form af en kategoribetegnelse.

Dette baserer sig på Sacks (1972a, 1972b), som mener, at der findes ”en klasse af kategorisæt”, som udgøres af grupper af kategorier, som defineres nedenfor.

- a) Kategorisæt er ’*which*’-type sets, dvs. fx køn, alder, race, religion og måske beskæftigelse. I hvert sæt er der kategorier, som kan betegne et hvilket som helst medlem af gruppen. Eksempler er ”kassedamer”, ”Brøndbyfans”, ”indvandrere”, ”stræbere” og ”jøder”.
- b) Kategorierne er *inference rich*, dvs. at der til hver kategori konventionelt er knyttet en række karakteristika eller træk, som medlemmer af et givet samfund er fælles om (Sacks 1995: 40). Fx ”kassedamer er sure”, ”Brøndbyfans har gult og blå tøj på”, ”indvandrere går med tørklæder”, ”stræbere laver alle deres lektier”, og ”jøder har store næser og er velhavende”.
- c) Medlemmerne er *representative*. Ethvert medlem af en kategori er en sandsynlig repræsentant for kategorien, så enhver karakteristik af kategorien indebærer også en mulig karakteristik af medlemmet.

2. Karakteristik

Der gives en karakteristik (via handlinger eller andre træk) af den eller de omtalte eller af kategorien, jf. punkt b ovenfor. En karakteristik kan også have form som en modificering, dvs. et forsøg på at vise, at det omtalte medlem ikke er repræsentativt for kategorien, fx ”min kæreste er 48 år, men hun ser meget yngre ud.”

3. Nedsættende vurdering

Der gives en nedsættende vurdering af den eller de omtalte personer. Denne vurdering kan blive leveret separat efter karakteristikken, eller den kan være indlejret i karakteristikken.

Bemærk at der kun kodes for Gsl, hvis en passage både indeholder en karakteristik af en person/kategori og en nedsættende vurdering. Derfor er brug af politisk ukorrekte betegnelser som f.eks. 'perkere' eller udsagn som *Basim, han synger dårligt* ikke tilstrækkeligt til at udløse en Gsl-kodning⁴⁵.

Relevant for følgende samtale typer

Alle

Genren består af flg. elementer:

- Fokus på tredje person, evt. i form af kategoribetegnelse.
- Karakteristik (via handlinger eller andre træk) af personen eller af kategorien.
- Nedsættende vurdering (som dog kan være indlejret i karakteristikken).

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter, når den eller de omtalte person(er) nævnes første gang.
- Koden slutter, når der tales om noget andet end den pågældende person.

Eksempel på Gsl:

*ABC: jo Lone Hansen.
*MNO: jo det har vi.
*HIJ: hun trængte til det mand.
*XTC: 0 # hvem var det der fik det.
*DEF: Lone # det er sådan en so vi har.
*HIJ: det var Lone Hansen vores engelsklærer hun er så dum oven i hovedet mand.
*ABC: hun er virkelig øh bitchen over alle bitches.
*KLM: bare han ikke går ned og viser hende båndet bagefter.
*ABC: ja.
*KLM: bitch.
*XTC: nej det kun mig der hører båndet senere.
*ABC: Lone.
*HIJ: er rådden i hovedet
*DEF: Lone er en so.
*KLM: arh hun er.

Et eksempel på en passage, der ikke er nok til at blive kodet Gsl⁴⁶:

*INF: 「 jeg kan faktisk godt lide Basim <Gsl
*INF: nogle 「 af hans sange
*XMA: 「 mm 」
*INF: selv 「 om han jeg synes ikke han kan synge
*XMA: 「 mm 」
*XMA: ha Gsl>

Gbe – Betroelse

En betroelse handler om første person, altså taleren selv, eller om en eller flere nærtstående tredjepersoner, og der leveres noget fortrolig, følsom eller hemmelig information om denne person. Hvori hemmeligheden består, og hvor meget der derfor skal kodes, må nødvendigvis bero på en vurdering af, at indholdet er af fortrolig karakter i konteksten. Vi koder kun, når det fremgår

⁴⁵ Dette afsnit er tilføjet i oktober 2010.

⁴⁶ Eksemplet er tilføjet i januar 2011.

eksplicit, via en metakommentar, at indholdet ikke er offentligt kendt, ikke skal spredes, eller ikke er beregnet for en eller flere personer. Metaudsagnet kan fx være: ”Nu min kone ikke er her, kan jeg jo godt sige...”, ”Nu skal du ikke gå ud og sige, at Frede Frandsen har sagt det her, men...”, ”Du har jo tavshedspligt, så ...”.

Relevant for følgende samtale typer

Alle

Genren består af:

- Fokus på første person eller nærtstående tredjeperson(er).
- Metakommentar om, at indholdet er beregnet for et eksklusivt publikum.
- Selve det følsomme, hemmelige eller fortrolige indhold.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter ved første af de tre elementer.
- Koden slutter, når diskursen ikke længere er forbeholdt et eksklusivt forum.

Eksempel på Gsb:

*ABC: og så skal de også så har Amina fået dem til at ryge og # så skal vi smugle noget med sådan ikke # men jeg gid[/] jeg ryger ikke det gider jeg ikke jeg ved ikke hvorfor # drikke kan jeg godt.

*DEF: er der tyrkiske piger i jeres klasse der ryger.

*ABC: nej men de skal på lejrskolen ikke.

*DEF: <ha> [>].

*MNO: <ha> [<].

*DEF: skal de ryge på lejrskolen bare sådan for at være smarte.

*ABC: ja.

*DEF: weeah ha.

%com: weeah er en lyd der underspillet indikerer at DEF ikke synes det er smart at ryge.

*DEF: skal vi også finde på noget <hvor vi er smarte> [>].

*MNO: <ja> [<].

*ABC: <det skal du ikke sige til nogen> [<].

*TUV: nej nej jeg tier stille.

*DEF: drikke kakaomælk på femten minutter <ha> [>] # nej.

*MNO: <ha> [<].

*XPQ: skal I begge klasser på samme lejrskole.

*MNO: nej.

Gre – Refleksion

Vi koder for informanternes eksistentielle refleksioner over deres livssituation eller livsvilkår, når taleren afdækker tanker af en meget personlig karakter og således inddrager tilhøreren som ”intimate stranger” i en nær relation.

Refleksionerne er som regel retrospektive, men de kan også handle om (forestillinger om) fremtiden. De vedrører ofte skift fra et livsstadium til et andet, fx fødsel, død eller skilsmisse mv., eller de drejer sig om forskellige private følelser eller følelsesmæssige aspekter, såsom rodløshed, lykke eller selvtillid.

En eksistentiel refleksion kendes ved, at taleren:

- påpeger et forhold, et vilkår, en hændelse eller en situation, som har påvirket eller påvirker hans/hendes liv, fx en af sine forældres sygdom, sin egen skilsmisse, sit barns problemer i skolen, sit valg af karriere
- evaluerer eller vurderer dette, dvs. tilskriver det positiv eller negativ værdi, fx *"det er det bedste, der nogensinde er sket for mig"*, *"det var virkelig svært at håndtere"*, *"det er noget lort"*, *"det sker forhåbentlig aldrig igen"*
- fortolker, forklarer eller perspektiverer, hvad det har betydet eller vil betyde, fx *"det har gjort, at jeg har svært ved at stole på andre"*, *"i fremtiden vil jeg passe mere på"*, *"egentlig viste det sig at være meget lærerigt"* eller *"det har bragt os tættere sammen"*.

Relevant for følgende samtale typer:

Alle

Genren består af følgende karakteristika:

- Emnet er begivenheder, forhold eller vilkår, som påvirker eller har påvirket talerens liv.
- Emnet behandles følelsesmæssigt.
- Evaluering eller vurdering med positiv eller negativ ladning.
- Fortolkning, forklaring eller perspektivering af forholdets eller begivenhedens betydning.

Kodens begyndelse og slutning:

- Koden starter, når emnet introduceres.
- Koden slutter, når emnet forlades igen.

Eksempel på Gre⁴⁷:

```
*XSS:      men hvad så med din bror                <Gre
*XSS:      hos din far
*INF:      0.
%events:   smasker
*INF:      ja men jeg tror ikke
*INF:      jeg tror han har lidt sværere ved at acceptere
           det
*INF:      øh min bror han har altid
*INF:      forsvaret min far hvis der var noget og
*INF:      og har
*INF:      jeg tror han har givet størstedelen af skylden
*INF:      til øh
*INF:      min stedmor
*XSS:      mm
*INF:      Belinda
*INF:      øh hvor og egentlig bebrejder hende det hele
*INF:      men
*INF:      jeg ser det egentlig ikke kun som hendes skyld
           fordi det er jo min far der har ladet stå til
           altså
*INF:      han har ligesom valgt
*INF:      øh og så er det måske lidt hårdt
*INF:      når man finder ud af at han egentlig vælger
*INF:      vælger en fra
```

⁴⁷ Eksemplet er tilføjet i januar 2011.

*INF: øh
*INF: og det føler jeg lidt han har gjort
*INF: fordi at han ikke har
*INF: mandet sig op og sagt at det er mine børn og
de
*INF: er altså også en del af mit liv
*INF: og hvis vi skal have en familie så er de en
del af at at de kommer og besøger mig
*INF: øh
*INF: 0.
%events: smasker
*INF: så det er egentlig hvor jeg føler lidt at han
måske har valgt os fra
*INF: til
*INF: for at han vil have en ny familie
*INF: øh

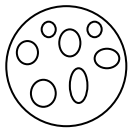
Gre>

Gvi – Vittighed

En vittighed er en relativt kort opdigtet historie med en morsom eller absurd pointe, som har til formål at underholde tilhørerne. At den er opdigtet, dvs. fiktiv, indebærer, at den ikke gør krav på virkelig at have fundet sted. Hypotetiske historier kodes ikke.

Vittigheder har typisk form som narrativer, og kan fx indledes ”*Der sad tre mænd på en tømmerflåde ...*”, men også gåder hører til denne kategori, fx ”*Hvad er det der er sort, hvidt og rødt, og ikke kan komme igennem en svingdør?*”. Eventuelle svar på gåder kodes også.

7. Udsigelse – U

Vi koder for en række fænomener på forskellige udsigelsesniveauer, dvs. når man med overlæg inddrager en anden persons ord eller ytringer i sin egen tale. Fælles for disse fænomener er, at de udgør en enhed, der peger i to retninger, dels i retning af 'den anden', dels i retning af den talende selv, idet taleren repræsenterer 'den andens' ord, lyde eller ytringer i form af en, muligvis ladet, kommentar til eller fortolkning af dette. Når man citerer eller imiterer sig selv, er den citerede et andet menneske i den forstand, at det er en anden tid, et andet sted, et andet menneske eller 'mig selv' forud for det nuværende tidspunkt og den nugældende situation, der har sagt det citerede.

Sådanne passager, der ytres på andet udsigelsesniveau end den direkte samtale, har pr. definition et andet fonetisk udtryk, og derfor separerer vi dem fra den direkte tale mellem samtaledeltagerne.

Vi koder samlet for citat, imitation og illustrative lyde, uanset om det er taleren selv eller en anden (person, et dyr eller en ting), der bliver citeret, imiteret eller illustreret. Desuden kodes her materialiter brug af ord og udtryk (når deltagerne eksplicit omtaler brug af bestemte ord eller udtryk), samt oplæst tekst.

Ucil – Citat, imitation, materialiter, illustrative lyde og oplæsning

På grund af risikoen for cirkelslutning i forhold til de fonetiske analyser, skal Ucil udelukkende afgøres på baggrund af udskriften og ikke ved at lytte til optagelsen⁴⁸.

Citat

"Et citat er når man i direkte form gengiver noget, som man selv eller andre har sagt, tænkt eller følt, eller kunne have sagt tænkt eller følt". (Buch Nielsen 2002).

I citat er fokus på indholdet af det sagte. Vi koder for direkte tale, uanset om der er inkvit eller ej (dvs. anførelse, fx "sagde han"), hvis det kan aflæses af konteksten, at der er tale om citation i direkte form, men inkvit skal ikke kodes med.

Eksempel på Ucil:

*XJM: ja mens [!] hele den der sag kørte da øh da stod jeg da arbejdede jeg stadigvæk i lufthavnen # da stod jeg o:g og tog imod boardingkort du ved på en flyver til <øh> [>1] New York # og så: så kom han ha sgu øh der så det første han råbte da han kom ind i den der det var **har I upgraded mig** <ha xxx> [>2].

*RST: <ja> [<1].

*RST: <nå det var # det det regnede han med han skulle> [<2].

-----
*LMN: [...] <og så kom den her> [>7] gamle senile dame drønende igennem <hele tiden> [>8] ja det var det var ikke særlig interessant <€> [>9] øh og hvis man prøvede at låse døren så stod hun og buldrede på den **du må ikke låse døren jeg skal kunne komme igennem** ha.

⁴⁸ Tilføjet i oktober 2010.

Vi koder desuden for dækket direkte tale (som har direkte ordstilling ligesom replikken, men holdes i 3. person, som regel i præteritum), hvis det anføres af inkvit, men inkvit kodes ikke med:

*JKL: så spurgte jeg ham om han havde den stadigvæk nej den havde han skam aldrig haft sagde han så

Imitation

I imitation er fokus ikke på indholdet af det sagte, men på formen. Imitation er en gengivelse af, *hvordan* noget er blevet sagt, på måden at tale eller sige noget på, eller hvordan den talende opfatter den imiterede persons måde at tale på. Imitation indbygger derved et ekstra fortolkningsniveau, og udgør en slags metakommentar, det kan være til udtale, situationskontekst mm. Dette kan kun fanges, hvis udskriveren har gjort opmærksom på, at talen imiteres.

Illustrative lyde

Illustrative lyde er lydord, som findes i Retskrivningsordbogen, og andre gengivelser af lyde. Illustrative lyde kan betragtes som citat eller imitation af lyde, der fortrinsvis ikke er menneskeskabte, fx af en bus, en hest, en motor eller en bølge, men kan være det, fx en prut.

Materialiter

Når ord eller udtryk nævnes i samtalen *som* ord eller udtryk, dvs. de indgår *materialiter*, kodes dette som Ucil. Dvs. når der er fokus på udtrykkets form frem for indholdet af udtrykket, fx når der tales om hvordan noget udtrykkes (eks. 1) eller udsiges (eks. 2)⁴⁹:

(Eksempel 1)

*FGH: for eksemp[/] ja det det hørte jeg xxx noget meget sjovt noget altså når man skænker kaffe om det har vi altid lært det er at skænke kaffe om ikke det siger man andre steder det er tragte den <ikke> [>1] det har jeg jo aldrig brugt <det ord at> [>2] tragte kaffen om vel <ha> [>3].

(Eksempel 2)

*LMN: [...] jeg boede en årrække øh <# i Skælskør> [>5] og Skælskør og Korsør de ligger lidt tæt op ad hinanden med deres # håbløse udtale af mange ting <€> [>6] øh som alligevel går ind <# ha og og> [>7] lige pludselig hører jeg mig selv sige på onsdag ha <i stedet> [>8] for på onsdag <ikke> [>9] øh men altså.

%com: det første onsdag er sagt med tydelig sjællandsk udtale: oensdag.

Hvis der derimod er tale om benævnelser som f.eks. *vi kalder hende moster, selvom hun ikke er det* kodes det ikke Ucil, da der i sådanne tilfælde ikke er fokus på formen af et udtryk eller en udsigelse⁵⁰.

Vi koder ikke for Ucil, når ord eller navne staves; fx⁵¹:

*INF: Schon

*INF: S C H O N

*INF: Christoffer er med C H

⁴⁹ Denne formulering er tilføjet i oktober 2010.

⁵⁰ Dette afsnit er tilføjet i oktober 2010.

⁵¹ Denne præcisering samt eksemplet er tilføjet i oktober 2010.

Oplæsning

Tale, som er oplæsning af tekst, hvad enten det er længere tekster eller korte ord eller sætninger, kodes her.

Eksempel på brug af Ucil- og Mfi-koden ifm. oplæsninger⁵²:

*XMM:	øh og du tager bare den tid jeg har hørt det mange gange så jeg	
*XMM:	ka-	Mha>
*INF:	Kofoed og Thorsen skal med rutebilen fra Odder til Århus klokken fire på tirsdag	<Mfi <Ucil
*INF:	de fik kanerne frem til nytår	
*INF:	den bedste af campingpladserne vil snart blive lukket	
*INF:	der var sand tæt ved huset	
*INF:	hendes kat lå på sofaen	
*INF:	hun fik kanden fyldt med mælk	
*INF:	fabrikken solgte elektronik for to millioner kroner	Mfi> Ucil>

Sang⁵³

Sang skal kodes både som Ucil og Mfi. Da det er en atypisk Mfi, skal der desuden tilføjes en kommentar i kommentartieret i Praat, hvor der skrives ”Mfi = sang”.

---

⁵² Eksemplet erstatter et tidligere eksempel (januar 2011).

⁵³ Afsnittet om sang er tilføjet i oktober 2011.

Litteratur

- Antaki, C. & Widdicombe, S. (1998). Identity as an Achievement and as a Tool. I C. Antaki & S. Widdicombe (Eds.), *Identities in Talk* (pp. 1-14). London: SAGE Publications.
- Brown, P. & Fraser, C. (1979): Speech as a Marker of situation. In: Scherer, K. R. & H. Giles (eds.): *Social markers in speech*.
- Eggs, S & Slade, D (1997). *Analyzing Casual Conversation*. London: Cassell.
- Gregersen, F. 2009. The data and design of the LANCHART study. *Acta Linguistica Hafniensia* 41. 3-29.
- Hasan, R. (1992): Rationality in Everyday Talk: from Process to System. In: Svartvik (red.): *Directions in Corpus Linguistics*. De Gruyter, Berlin.
- Labov, W. (1972): *Sociolinguistic Patterns*. Blackwell, New York.
- Labov, W. & Waletzky, J. (1967). Narrative analysis. I J. Helm (Ed.), *Essays on the Verbal and Visual Arts* (pp. 12-44). Seattle: University of Washington Press.
- Linell, P. & Gustavsson, L. (1987): *Initiativ och Respons*. Linköping, Universitetet i Linköping.
- Linell, P. (1990): Om gruppsamtalets interaktionsstruktur. In: Nettelbladt, U. og G. Håkansson (red.): *Samtal och språkundervisning*. Linköping, Universitetet i Linköping, 39-53.
- Møller, E.: [Mundtlig fortælling – fortællingens struktur og funktion i uformel tale](#). Institut for Dansk Dialektforsknings publikationer, serie A, nr. 31. København: C.A. Reitzels Forlag. 383 s.
- Sacks, H. (1972a). An initial investigation of the usability of conversational data for doing sociology. I D. Sudnow (Ed.), *Studies in social interaction* (pp. 31-74). New York: The Free.
- Sacks, H. (1972b). On the Analyzability of Stories by Children. I J. J. Gumperz, & Hymes D. (Eds.), *Directions in Sociolinguistics: The Ethnography of Communication* (pp. 325-345). New York: Basil Blackwell.
- Sacks, H. (1995): *Lectures on Conversation*. Volumes I & II. Ed: Jefferson, G. Blackwell Publishing.